

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.

Telefon: 155—62.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Bátság gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, ½ évre 2, ¼ évre 1 P.

Budapest, 1935.

XVI. évfolyam, 36. szám

Szeptember hó 1.

„Magyar Nap” a Bánságban

A román megszállás alatt élő erdélyi földművelő magyarságnak van egy kitűnően szerkesztett képes hetilapja, a XV. évfolyamában járó *Magyar Nép*. A széles körben olvasott lapot Gyallay Domokos szerkeszti és *Kolozsvárott* (román neve Cluj) jelenik meg. Egyik augusztus havi számában a lap cikket közölt *A bánsági Magyar Nap tanításai és tanulságai* címmel. A cikk az erdélyi magyarság küzdelmes életébe enged bepillantást, de *tanulságos összehasonlításokra* is nyújt alkalmat. A cikk főbb részletei alább következnek:

„Gazdasági és művelődési szervezeteink nyári magvetésével párhuzamosan politikai képviselőtünk is derekasan dolgozott. Örömmel állapítjuk meg, hogy a vidéki párttagozatok is mind elevenebben adnak jelt életükről. A parlamenti csoport hősi erőfeszítései, amelyek jőideig nem találták meg a kellő visszhangot és méltánylást a vidéki tagozatokban, mostanság mind nagyobb mértékben munkára serkentik a belső front harcosait is.

Augusztus 4-én a bánsági párttagozat rendezett Temesvárott *Magyar Napot*, amely az elhangzott beszédek, a hozott határozatok révén egész közéletünknek fontos megnyilatkozásává szélesedett. A *Magyar Nap* ünnepi hangulatában lelkes találkozója folyt le a pártközpontnak, parlamenti csoportnak és a bánsági tagozatnak. Ezeket a kereteket a magyarság tömegei töltötték meg: *a falvak népe és város polgársága egy szívvel-lélekkel figyelt azokra a tanításokra, amelyek a vezetők ajkáról elhangzottak.*

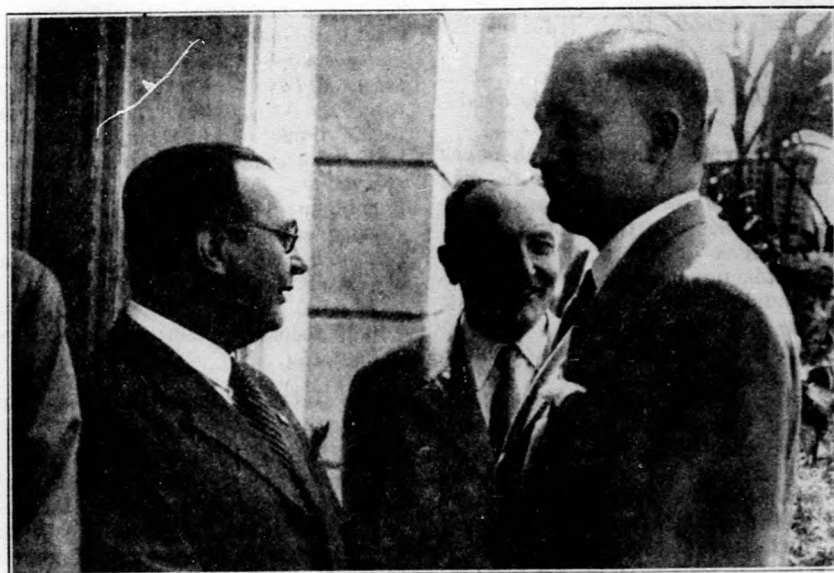
Ungár Adolf dr., a bánsági tagozat ügyvezető alelnöke, azt a tanulságot vonta le megnyitó beszédében, hogy *a bánsági magyarság a sérelmek és méltánytalanságok súlya alatt nem roppant össze, de szilárdabb*

lett, mint pöröly alatt a vas, jeléül annak, hogy ma már a legegyszerűbb magyar ember is tudja, érzi, hogy *az elnyomás és jogfosztás mai rendszere mellett a védekezés csak az erők teljes egyesülése, céltudatos összefogása útján lehetséges.*

Gyárfás Elemér dr. történeti fejtegetésben mutatott rá, hogy Erdély népei milyen nagymértékben egymásra vannak utalva. Ha bármelyik nép a többi fölé akar kerekedni, abból elnyomás és szenvedés származik. Erdélyben a legutolsó évtizedekig nem érvényesült az elnyomó nemzeti gondolat; a magyarok beköltözésekor is és a szászok betelepítésekor is, *a régi és új elemek békésen elhelyezkedtek egymás mellett, egyik a másikában nem ellenséget, hanem a közös terület megművelésében segítő-társat látott. Sajnos, ma ezzel szemben felfogások és elméletek uralkod-*

nak, melyek nem megoldásokhoz, hanem a helyzet újabb összekuszálásához s következőleg új szenvedésekhez vezetnek. Mindezekkel szemben — tanítja Gyárfás Elemér — köztudattá kell tennünk, hogy *nekünk jogunk van ezen a földön nemzeti életet élnünk s meg kell értetnünk ellenfeleinkkel, hogy bomlasztó ék leszünk s bajt és veszedelmet hozunk magunkra is, az államra is, ha nemzeti öntudatunkat elveszítjük.*

Sándor József szenátor szintén történelmi visszapillantás útján szűrte le tanulságait. Elmondta, hogy a Magyar Párt hat alkalommal kötött egyezséget román pártokkal. Mindannyiszor az ígéretek egész halmazát kaptuk meg, amelyekből azonban *sohasem lett valóság.* A tapasztalat pedig azt mutatja, hogy a másfél tucat román párt vezetői és a magyar párt vezetői között sohasem tu-

Kép a mezőkeresztési nagygyűlésről.

Batról - jobbra: Antal István igazságügyi, Petneházy Antal iparügyi államtitkár és Bornemisza Géza iparügyi miniszter.

dott megértés létrejönni, mert ha ellentét van is egyes román pártok között, a hátunkon mind kibékülnek és abban egyik voltak, hogy a magyarsággal szemben minden eszközt fel kell használni. Elvárják a közeledést, de csak addig, amíg kellemesek vagyunk, míhelt azonban a legkisebb elismerésről van szó, a román pártok egyik a magyar kisebbség kisebbitésében. Ez a valódi kép és ehhez kell alkalmazkodni.

Szabó Béni azt a küzdelmet ismerette, amelyet mint az iparos ügyek képviselője folytat a kisiparosok érdekeinek védelmében. Az adók aránytalan elosztásával, az aránytalan terhek kiméletlen behajtásával, kis és csekély hátralékok miatt a létfenntartást jelentő ipari eszközök elárvazásával, hova-tovább megsemmisítik a kisipart és vele az ország egyik legjobb adórétjét. Azzal, hogy a közmunkából kiszorult a kisipar és a hasznát a közvetítők szedik le, azzal, hogy az adófillérekből semmi sem jut vissza a kisiparhoz, hanem a közpénzek elherdálásával csak nő a nyomorúság, a kisipart halálra akarják itélni. Ez ellen a kenyérharc ellen csak az a védelem, hogy a fajfenntartás ösztöne hasson át mindannyiunkat, s munkaalkalmaink, vásárlásaink, megbízásaink az egymást támogatás jegyében kell, hogy történjenek. Le kell omlania minden elválasztó falnak, ami fölfelé már nincs is, hiszen egyformán a földön fekszünk mindannyian, hanem lefelé a munkásságnak kell megértenie azt, hogy a vérség, a fajiság, a mult minden szála és a szomorú jelen minden keserve ideköti őt a magyarsághoz, a Magyar Párthoz.

Az elhangzott nagyhatású beszédek után Szathmáry Lajos dr. a vidéki tagozatok nevében fejezte ki a magyar nép hűségét és szeretetét a politikai vezetők iránt. Majd előterjesztette a határozati javaslatot, amely a következőkben foglalja össze a bánsági Magyar Nap állásfoglalásait:

„A közgyűlés mély megdöbbenéssel állapítja meg, hogy amikor a még állásban lévő csekély számú magyar köztisztviselőt sorra fosztják meg nyelvvizsgák ürügye alatt száraz kenyerrüktől, ugyanakkor a román nemzeti munka védelmének ürügye alatt a magánvállalatoknál való elhelyezkedést is lehetetlenné akarják tenni a magyarság fiai számára. Ugyanakkor a közgyűlés felhívja minden magyar ember lelkiismeretét, hogy ami munkaalkalom még kinek-kinek rendelkezésére áll, azt a magyarság közkinccseként őrizze és gondozza és a munkaalkalmakban a lehetőségig saját testvéreit részesítse.

Erélyesen tiltakozik a közgyűlés a közigazgatási törvényjavaslatnak kisebbségellenes törekvései ellen és ezekkel szemben a pártvezetőséget a legerélyesebb harcra kéri fel. A köz-

gyűlés fájó tragédiának kénytelen minősíteni, hogy az ország kulturpolitikáját ma is még az Anghelescu miniszter irányítja, akinek kisebbségellenes felfogása és magatartása az ország határain kívül is ismeretes és akinek törekvéseivel szemben a legélesebb küzdelmet tartja szükségesnek.

Végül tiltakozik a közgyűlés a nyelvvizsgák rendszere ellen és kéri a pártvezetőséget, hogy e súlyos jogi és erkölcsi visszaélés ellen minden törvényes jogorvoslati eszközt vegyen igénybe.“

*

A fentiekhez nem szükséges bővebb magyarázat.

BELPOLITIKA

Bornemisza Géza az iparügyi minisztérium feladatairól

Bornemisza Géza iparügyi miniszter, Antal István dr., igazságügyi és Petneházy Antal iparügyi államtitkárok kíséretében vasárnap, aug. hó 25-én Mezőkeresztesre látogatott el, hogy résztvegyen vitéz Martsekényi Imre országgyűlési képviselő beszámolóján.

Vitéz Martsekényi Imre beszámolójában, nagy tetszés mellett, a Gömbös-kormány és a reformparlament eddigi munkásságát ismertette, majd Bornemisza Géza a reformpolitika céljairól és az iparügyi minisztérium feladatairól szólott. A magyar nép elvárhatja, hogy a magyar ipar nemzeti iparrá váljék. Arra kell törekedni, hogy a vidéken is létesüljenek gyárak, hogy ily módon a magyar falu népességének is több munkaalkalmat lehessen teremteni. Fontos kérdés a régóta megoldatlan munkáskérdésnek becslés, végleges rendezése is. Gondoskodni kíván a kormány a magyar kisiparos társadalomról és a háziipari termelés értékesítéséről. Az iparügyi minisztérium feladata még a nyersanyagjuttatás, továbbá az energiagazdálkodás megszervezése. A reformpolitika a legigazibb magyar politika, amely kizárólag a magyar élet követelményeinek megfelelően kívánja szolgálni a nemzet boldogulását.

A minisztert beszéde után lelkes ünneplésben részesítette a nagyszámú hallgatóság.

Antal István államtitkár beszéde

A közeled során Antal István igazságügyi államtitkár mondott nagyhatású beszédet. Antal István Eckhardt Tibor ismeretes Szent István-napi támadásával foglalkozott és kello értékére szállította le a független kisczardapárt vezérének személyesélü kirohanásait.

— Azt a tulsó oldalon sem merik állítani, — mondotta többek közt — hogy az a három esztendő, amely a

kormány hátamögött van, terméketlen lett volna. Hiszen a legsúlyosabb külpolitikai viszonyok között, lehetetlen gazdasági helyzetben, válságos pénzügyi, értékesítési lehetőségek között, nehéz szociális krízis hullámain vezette át a nemzetet. Nemcsak a hullámok felett tartotta a magyar állam hajóját a történelem legnagyobb viharában, de lefektette az alapjait a jövőbeni kibontakozásnak, ujjáépítésnek és felvirágzásnak. Mivel ezek kétségtelen eredmények, amelyek önmagukért beszélnek s azokból a kormányelnök ellen fegyvert kovácsolni nem lehet, most a kormányelnök tetteibe és szándékaiba alkotmányellenes és diktatórikus vonásokat igyekeznek belemagyarázni.

— De azzal, hogy mi — a párt — háromesztendő munkásságunk folyamán egész sorát hoztuk létre a modern gazdaság- és szociálpolitikai törvényeknek, hogy évi 130 millióval csökkentettük a gazdák kamatterhét, hogy jóval a világpiacon áron felül tudjuk eladni a búzát, hogy rendet teremtünk a gazdaadósságok terén, hogy kilencven és egynéhány kereskedelmi szerződést kötöttünk, hogy háromezer állástalan ifjat helyeztünk el, hogy utakat építettünk — és azzal, hogy lebontjuk a mammothbizonmányokat, hogy telepítést csinálunk, amely földet, otthont akar adni a föld megmivelőinek, hogy szabályoztuk a munkaidőt és a munkabéreket: nemcsak, hogy nem gyengítettük a magyar alkotmányt, de ellenkezően olyan irányban: a gazdasági és szociális önrendelkezés irányában fejlesztjük tovább, amely irányban az ősi magyar alkotmány továbbépítése nemcsak kívánatos, de nélkülözhetetlen és elkerülhetetlen.

— A mi politikai hitvallásunkban, — fejezte be szavait Antal István — a szolidaritás eszméje van az első vonalban, ami a gyakorlatban az alhatatosságot, a hűséget és a megbízhatóságot jelenti, mint olyan politikai értéket, amelyek felette állnak a legkiválóbb értelmi tulajdonságoknak: a tudásnak és az intelligenciának. Mi hűek vagyunk a vezérünk iránt, a vezérünk hű mi irántunk és mind a ketten hűek vagyunk a mai nehéz magyar sors követelése, egyetlen lehetséges magyar politika: a nemzeti ujjáépítés s a nemzeti integráció politikája iránt.

Antal István államtitkár beszédét a közönség viharos tapsal és igen nagy lelkesedéssel fogadta.

Rubinek István az eleki választókerület hivatalos jelöltje

Augusztus hó 22-én délben egy órakor Ivády Béla országos pártelnöknél a Nemzeti Egység Pártja fővárosi hivatalos helyiségében megjelent az eleki választókerület — minden községét képviselő — népes küldöttsége és a kerület egyhangú állásfoglalását

tolmácsolva, Rubinek István hivatalos jelöltségét kérte. (Az eleki választókerület Urbán Péter báró halálával üresedett meg. A szerkesztő.)

Iványi Béla országos elnök Marton Béla országos ügyvezető főtisztjár és Fáy István főispán jelenlétében fogadta a küldöttséget és közölte a megjelentekkel, hogy tekintettel arra a minden oldalról kapott egyhangú tájékoztatásra, amely szerint az eleki választókerület választóinak túlnyomó többsége társadalmi, felekezeti és nemzeti különbségre való tekintet nélkül, a legteljesebben csatlakozott Rubinek István jelöltségéhez s tekintettel, hogy a párt maga is szült arra, hogy a kerületek választóinak a képviselőjelöltekre vonatkozó kívánságát figyelembe vegye, örömmel küldik Rubinek Istvánt, — aki a kerületet már három ízben képviselte az országgyűlésen — hivatalos jelöltnek a kerületbe. Különös megnyugvásáért szolgál — mondotta tovább — az is, hogy a kerületben nagyszámú élő hazafias német és tót anyanyelvű honfitársunk is egységben összeforrva a magyarjaink polgárokkal, ezuttal is a Nemzeti Egység Pártja zászlaja alá állottak és Gömbös Gyula miniszterelnök ur politikáját tették magukévá. A választást szeptember hó 8-án tartják meg.

A buza és rozskorpa csak 25/0-os fuvardíjmérséklésben részesül

Abba a hivatalos közleménybe (a Vasárnap mult heti számában közölte), amely a kereskedelemügyi és közlekedésügyi miniszternek a vasúti fuvardíjak mérséklése ügyében tett intézkedéseiről szól, leírásai hiba csuszott be. A kocsirakományokban feladásra kerülő buza- és rozskorpa-küldeményekre a belforgalomban és a behozatalban is nem harmincöt százalékos, hanem huszonöt százalékos fuvardíjmérséklést engedélyezett a kereskedelemügyi és közlekedésügyi miniszter.

Magyarország szállította a legtöbb sertést Ausztriának

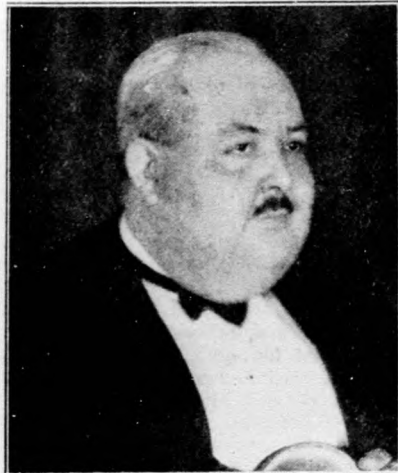
A folyó év első felében Ausztria összes állat- és husbevitele a következő volt: hussertés 32.340 (mult év hasonló időszakában 27.781), zsirsertés 185.228 (149.568), összesen 217.568 (177.349) darab. Ebből Lengyelország 20.479 darab hus- és 39.560 darab zsirsertést, Magyarország 5643 darab hus- és 62.237 darab zsirsertést, Jugoszlávia összesen 60.623 darabot és Románia összesen 25.373 darabot szállított

VILÁGKRÓNIKA

Olaszország, Anglia és Franciaország a mult heti, eredménytelenül végződött párisi tárgyalásai után, a három nagyhatalom kormányai külön tanácskozásokkal igyekeznek kivezető utat találni az olasz-abesszin konfliktus problémáiból és csak természetes, hogy az egész világ sajtója különös figyelmet szentel ezeknek a tanácskozásoknak, hiszen eredményüktől függ, vajjon békésen, vagy fegyverrel döntik-e el ezt a kérdést.

Anglia birodalmi tanácsot hívott egybe, majd pedig az angol kormány több órán keresztül tartó minisztertanácson vitatta meg azokat a kérdéseket, amelyek lehetővé tehetnék azt, hogy az olasz és angol ellentétes álláspontok között valamiféle áthidaló megoldást találjanak. Franciaország továbbra is a közvetítő szerepét játssza Olaszország és Anglia között, de kétségtelen az is, hogy a francia politika közelebb áll az olasz felfogáshoz és aggodalommal nézi az angol politikások merev álláspontját. Anglia ugyanis még mindig arra törekszik, hogy Olaszországot a gyarmatokra vonatkozó bizonyos engedményekkel engedelkeny állásfoglalásra bírja Abessziniával szemben és egyelőre ugylátszik, hogy az olasz állásfoglalást nem hajlandó elfogadni. Olaszország ezzel szemben feltétlenül kitart amellett, hogy az abesszin konfliktus ügyében szabadkezet kíván és Mussolini legutóbbi nyilatkozatában határozottan kijelenti, hogy a Népszövetség esetleges büntető szankciói ellen Olaszország, ha kell, fegyverrel is protestál.

Belgrádi jelentés szerint a Sztodanovic-kormány három minisztere benyújtotta lemondását. Valószínű

Magyar Imre cigányprimás,

akik a Kormányzó Ur a magyar zene népszerűsítése terén elért érdemeiért legfelsőbb dicsőre elismeréssel tüntetett ki.

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves Reményi Mihály hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60. Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

azonban, hogy a kormány továbbra is helyén marad, csak a három lemondott miniszter helyébe kerülnek új emberek. Végleges döntés ebben az ügyben még nincs.

Ismét nagy gyász érte Schuschnigg dr., osztrák szövetségi kancellárt. Édesanyja, Schuschnigg Artúrné, szolgálaton kívüli tüzérségi tábornok felesége, hatvanhárom éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Gömbös Gyula miniszterelnök megleghangú táviratban fejezte ki részvétét osztrák kollegájának.

Gyenge lesz a tengeri- és burgonyahozam

A legutóbbi termésjelentés szerint a buza kevés kivétellel jó, sőt helyenként igen jó minőségű termést adott. Hektoliterenkénti sulya 79 és 83 kg között váltakozik. A kialakuló helyzet végeredménye 20.150.221 mázsára tehető. A rozs minőségre általában jó. Minőségi sulya 76 és 79 kg között váltakozik. A termés 6.793.430 mázsa körül lesz. Az árpa várható termése 5.743.934 mm. A zab 2.217.982 mázsás termést fog adni. Tengeriből ezidőszerint gyenge termés várható, ami számszerűen 13.204.763 mm-nak felel meg, tehát 21,5 százalékkal kisebb a tavalyi termésnél. A burgonya gyenge termést ígér. A minisztérium számszerű becslése 13.940.001 mm-ra teszi a várható termést, ami nem kevesebb, mint 34 százalékkal marad a tavalyi mögött. A cukorrépa ezidőszerint gyenge termést ígér. Ez mennyiségben 6.727.626 mm-nak felel meg. A hanyatlás a tavalyi eredménnyel szemben csaknem 2,5 millió mm, vagyis 27 százalék. A vegyes és kerti vetemények javultak, hasonlóan a takarmányhelyzet is.

Bikavásár és üszőárverés Fonó községben

A Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület augusztus hó 30-án Fonó községben (Somogy megye, vasútállomás Baja), bikavásárral és önkéntes üszőárveréssel kapcsolatos szarvasmarha tenyészállat-díjazást rendez, amelyen elsőrendű tellér és félvér szimmentáli tenyészanyag kerül bemutatásra. A vasúttal való érkezés Bató állomásra a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület, Kaposvár (postafiók 72) címre előre bejelentendő.

A mezőgazdaság helyzete julius hónapban

Az Országos Mezőgazdasági Kamara részletes jelentést adott ki a mezőgazdaság legutóbbi havi helyzetéről. Megállapítja a jelentés, hogy mezőgazdaságunk mai helyzete nem mozdíthatta elő a földforgalmat és így a föld adás-vétel a legutóbbi két hónapban az ország egész területén csekély volt, ehhez képest a földárak is alacsonyak. Az értékesítési viszonyok a gazdákra nem kedvezőek. Gabonán kívül más eladható termésük alig akad. Fokozódott a panasz a községekét járó vidéki kereskedők ellen, akiknek egyesei túlzottan ki akarják használni a gazdák szorult helyzetét és nyomott árakon vásárolják össze a gazdák kis feleségeit. Különösen súlyos visszasságok tapasztalhatók az állattértelek terén, mert a takarmányhiány miatt erősebb állatvásárlási felhajtást az ügynökök az áruk alaptalan lenyomására használják ki.

A gazdák pénzügyi helyzete általában nem mutat javulást és az eddig betakarított termésből legjobb esetben is csak az adósságok kamatját tudják megfizetni, tőketörlesztésre azonban nem képesek. A kamarák je-

lentéseiből megállapítható, hogy a pénzügyi helyzetek egy része már kezdi átérzeni a sorscsapásoktól sújtott gazdák nehéz helyzetét és megokolt esetekben méltányosoknak mutatkoznak a gazdaadósok irányában, amennyiben fizetési haladékok adnak olyan esetben, ha a gazdaadósok egyébként fizetési készségüknek tanújelét adják azzal, hogy legalább kisebb összegeket fizetnek. Ezzel szemben elvélve még most is akadnak olyan pénzügyi helyzetek, amelyek nincsenek tekintettel a gazdák nehéz helyzetére és túlzottan rideg álláspontra helyezkednek.

Az adófizetés az aratás után eladott termények árából az egész országban megindult. Sűrű panaszok hangzanak el a pénzügyi hatóságoknak gyakran megokolatlanul szigorú és rideg eljárása miatt.

A munkáviszonyok rosszak, mert a gazdák pénztelenségükben a lehetőségig csökkentik a munkások igénybevételeit és a rossz időjárás mellett erősen csökkent a munkalehetőség. Különösen rossz a munkások helyzete az elemi csapás által sújtott vidékeken.

13. Ifj. Dessoffy Aurél gróf	21.659
14. Batthyány-Strattmann László herceg	19.168
15. Semsey László gróf	18.646
16. Andrassy Sándor gróf	13.883
17. Draskovich Iván gróf	12.892
18. Nádasdy Ferenc gróf	11.877
19. Széchenyi Aladár gróf	11.565
20. Jankovich-Bésán Endre gróf	11.234
21. Széchenyi Bertalan gróf	11.210

Háromezer holdat meghaladó hitbizományok:

A hitbizomány	Összes terület kat. hold
Wenckheim József gróf	9.917
Czirák László gróf	9.033
Andrassy Mihály gróf	8.823
Széchenyi Manó gróf	7.994
Zichy Rafael gróf	7.408
Prónay Dezső báró	7.316
Almágy Pál gróf	7.224
Zichy Béla gróf	6.955
Andrassy Gyula gróf	6.716
Erdődy Sándor gróf	6.530
Hadik Barkóczy Endre gróf	6.433
Károlyi Lajos gróf	6.213
Esterházy Antal herceg	5.671
Károlyi Lajos gróf	6.213
Festetics Kálmán gróf	5.152
Somssich Miklós	5.047
Kund Gusztáv	4.894

Végül összesen 20 olyan hitbizományt mutat ki a statisztika, amelynek szántó és legelő területe együttvéve sem tesz ki 3000 holdat, ezek tehát nem esnek a reform alá.

Harmincnyolc 3000 holdon felüli hitbizományt tart számon a statisztika

Mint ismeretes, Gömbös Gyula miniszterelnök augusztus hó 12-én, a Nemzeti Egység Pártja budapesti értekezletén, bejelentette, hogy a hitbizomány reformja és a vele szorosan összefüggő telepítés kérdése tekintetében a minisztertanács tökéletesen letárgyalta a javaslatokat és a hitbizományi reformjavaslat még az őszi ciklus során kerül a Ház elé, a telepítési javaslat pedig kissé később, de szintén még ez év végéig. A kormány nem ellensége a hitbizományi gondolatnak, de nem tartja helyesnek a mammothhitbizományokat. A javaslat szerint 3000 hold szántóföld és legelőnél nagyobb hitbizomány nem lehet. Az ezenfelül levő birtok bizonyos szabályok szerint megosztandó a birtokok és az oldalági családtagok között. A kormány azt akarja lehetővé tenni, hogy a hitbizományi gondolat ne csak egy kizárólagos társadalmi rétegre, de a nemzet egyéb rétegeinek is rendelkezésére álljon. Ezért meglesz a lehetősége a 200 és 1000 hold közötti új hitbizományok alapításának és azonfelül meg fogják teremteni a földműveshitbizományokat is.

A miniszterelnök bejelentésével

kapcsolatban alább néhány érdekes statisztikai adatot közlünk a hitbizományi birtokok területéről. A hivatalos statisztikai kimutatás 58 hitbizomány élvezőjéről tud, akiknek birtoka összesen 984.068 kat. holdat tesz ki, ami az ország területének 6.09 százaléka. Ebből szántóföld 401.693 kat. hold, legelő pedig 114.375 kat. hold.

Mammoth - hitbizományok, vagyis 10.000 kat. holdnál nagyobbak, a következők:

A hitbizomány	Összes terület kat. hold
1. Esterházy Pál herceg	221.451
2. Festetics Tasziló herceg	96.128
3. Pallavicini Alfonz Károly örgróf	56.347
4. Filöp Józsiás szászkőburg-góthai herceg	45.114
5. Frigyes kir. herceg	41.066
6. Esterházy Miklós Mór gróf örökösai	37.977
7. Károlyi György gróf-féle hitb. zárgondnok	37.052
8. Esterházy Tamás gróf	33.151
9. Ifj. Festetics Sándor gróf	27.662
10. Almágy Dénes gróf	26.275
11. Károlyi László gróf	24.884
12. Esterházy Ferenc gróf	23.524

Negyven pengő hold-pénzfelőleg a dohánytermelőknek

A dohányjövődéki központi igazgatóság megállapította az 1935. évre a rendes holdpénz- és zsinórpénzfelőleg mértékét a dohánytermelők részére. A dohánybevéltőhivatalokhoz küldött értesítés szerint a holdpénzfelőleg az engedélyezett és dohányval tényleg beültetett minden katasztrális hold után 40 pengő, a zsinórpénzfelőleg pedig minden milliméter száraz dohánylevél után 4 pengő. A holdpénz- és zsinórpénzfelőlegekből csak az 1934 december végéig esedékessé vált köztartozások vonhatók le. Azok a dohánytermelő, akik rendkívüli kivételes holdpénzfelőleget kaptak, sem rendes holdpénz-, sem zsinórpénzfelőleget nem kaphatnak.

A Tejtermelők Országos Szövetségének tisztikara

A földművelésügyi miniszter a Tejtermelők Országos Szövetségének elnökévé felsőeöri Nagy Pál főispánt, földbirtokost, alelnökeivé Lukács Béla országgyűlési képviselőt, földbirtokost, Micheli Mihályt, a Tolnamegyei Tejszövetkezetek Szövetségének elnökét és Teleki Mihály gróf országgyűlési képviselőt, az Országos Mezőgazdasági Kamara alelnökét, igazgatójává pedig Konkoly-Thege Sándor dr. egyetemi magántanárt, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület főtitkárát kinevezte.

Mayer János ny. miniszter, a Faluszövetség elnöke, meglátogatta a Rajnavidéken elhelyezett magyar kiszgazdaifjakat

Ez év nyarán, a Brüsszelben tartott *falufelújítási nemzetközi kongresszus*, valamint a *nemzetközi mezőgazdasági bizottság* ülésein a *Faluszövetség* képviselőiben résztvett, amint arról már lapunkban megemlékeztünk, *Mayer János ny. miniszter*, a *Faluszövetség* elnöke, továbbá *Schandl Károly dr.*, a *Faluszövetség* társelnöke és *Tölgyes István dr.* ügyvezető-igazgató. A Brüsszelbe történt kiutazás alkalmával *Mayer János* elnök útját megszakítva *Tölgyes*

István dr. igazgatóval meglátogatta Németországban a *Rajna- és a moseli borvidéken elhelyezett magyar gazdaifjakat*. Kiséretében még ott voltak a rajnai gazdaszervezetek képviselői, akik *Mayer Jánost Koblenzbe* való megérkezése alkalmával fogadták és ottidőzése alatt igen sok kiszgazdaság megtekintését tették lehetővé. A *Faluszövetség* nagyevü elnöke felkereste beosztási helyükön *Rátonyi György móri*, *Pásztly József* és *Kozmári László gyöngyösi*, valamint

Marton Ödön erdőbényei gazdaifjakat. A fiuk valamennyien a legkiválóbb borvidékeken gazdacsaládoknál vannak elhelyezve és a szülők kivétel nélkül a legnagyobb szeretettel nyilatkoztak az ifju magyar családtagokról, akik jó hirnevet szereztek a magyar gazdaifjaknak és lehetővé teszik, hogy nyomukban még sok törekvő magyar gazdaifju megismerhesse ennek a vidéknek magas gazdasági kulturáját.

A magyar gazdaifjak élete Németországban

Hosszu tizenkét esztendeje már annak, amikor először mentek magyar kiszgazdaifjak Németországba, hogy megismerjék az ottani kiszgazdák életét és hogy onnan hasznos gyakorlati tapasztalatokkal térjenek vissza csonkahazánkba. Évek során át kialakultak azok a körzetek Németországban, ahova a magyar ifjak mint a fecskéek tavasszal érkeznek és ősszel távoznak. Szinte nem is lehet némely vidéket magyar gazdaifju nélkül elképzelni. Igen sok előnyét látják ennek a magyar kiszgazdaifjak, mert mindjárt otthonosan érzik magukat és alig veszik észre, hogy oly messze kerültek a szülői háztól. Gyakran találkoznak Magyarországon járt német gazdaifjakkal is, akik szeretettel karolják fel őket. Az ismerkedésre sok alkalom kínálkozik. A német gazdák ugyanis elég mozgékonyak, szívesen vesznek részt tanulmányi kirándulásokon és nem mulasztják el a gazdasági kiállítások megtekintését. Minden módot felhasználnak tehát a továbbképzésre. Ilyenkor természetesen összejönnek az egy vidékről származó volt német csereifjak is és barátsággal veszik körül a magyar gazdaifjakat.

Az idén, mint a csereakció megindulása óta minden nyáron, felkerestem a Németországban elhelyezett magyar gazdaifjakat, hogy esetleges kívánságaikat teljesítem, de főleg azért, hogy a *Faluszövetség* és a szülők megbízásából is ellenőrizsem őket. A szülők nemes áldozatkészségét a *Szövetség* azzal viszonozza, hogy *személyesen is meggyőződik az ifjak haladásáról, nagy súlyt vetve arra, hogy az ott tartózkodás hasznon járjon és a kiszgazdaifjak valóban értékes tapasztalatokkal térjenek vissza a szülői házba*. Megelégedéssel

láttuk, hogy a magyar ifjak Németországban tartózkodó csoportja méltón sorakozik azoknak a táboraéhoz, akik ezt az utat a korábbi években már megtették. Mielőtt elindulnának, megfelelően kiválasztjuk őket és ha néha mégis akad olyan gazdaifju, aki megfelelkezik magáról, jó szóval még időben helyes utra lehet terelni. A fiuk tanulmányi útjának legfőbb célja az, hogy *megismerjék a takarékos, józanéletű és magas műveltségi fokon álló német kiszgazdák életét*. Ezért az ifjakat kizárólag gazdacsaládoknál helyezük el, mert így igazán alkalmuk nyílik arra, hogy megismerjék azokat az eszközöket, amelyek segítségével a német gazdák oly magas fokra tudnak emelkedni. Maradandó tapasztalatokat csak akkor szerezhethet valaki különösen a mezőgazdaság terén, ha az előforduló gazdasági munkákban személyesen is résztvesz. Ezért nem szórakozás a németországi tartózkodás, hanem komoly előkészület az életre és nekünk olyan magyar kiszgazdákra van szükségünk, akik tudásban és tapasztalatban a legnehezebb viszonyok között is megállják helyüket.

A magyar fiuk első találkozási helye Sziléziában, *Breslau* városában volt, majd *Berlinben* és *Hannover* környékén, végül *Hallében* és *Weimarban* jöttek össze a környéken elhelyezett ifjak. Sok magyar szülő büszke lett volna fiára, ha látta volna, hogy a Budapestről való elutazáskor még bátorosan ifjú milyen határozott, komoly férfi lett gondolkodásában ezalatt a rövid idő alatt és mennyire tudatában van annak, hogy az életre szóló gazdag tapasztalatszerzés céljából tartózkodik most szüleitől távol. Tele vannak vággyal és akarattal, hogy mindazt, amit kint

látnak, elsősorban a szülői gazdaság hasznára fordíthassák. Ezt viszik utraülől majd magukkal a fiuk az életbe és ezt kapják jutalmul cserébe az áldozatkész magyar szülők.

Tölgyes István dr.

Üzenetek a gazdaifjakhoz!

Szabadságomról visszaérkezve közlöm, hogy az őszi hazatérést készítsem elő és a német intézményekkel érintkezésbe lépek. Október első felében, körülbelül 8—10-ike táján érkezik a csoport *Budapestre*. A gyűlékezés *Berlinben* lesz. Részletes tájékoztatót később fogok küldeni.

Bogár János: Tartalmas leveledet kézhez vettem és intézkedtem, hogy az újság címzését kijavítsák. Egyéb kérdéseidre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk. Örülök, hogy jól érzed magad és sok jó barátot szerzettél. A Te barátaid rajfad keresztül csonka-hazánk barátai lesznek és minden magyar fiúnak arra kell gondolnia, hogy sorsüldözött nemzetitinkék őszinte barátokra van szüksége. Fényképezőpépet és kisebb ajándékokat lehet hozni. — **Kreidl János:** Weimarból küldött lapodat megkaptam. Figyelmeidért őszinte köszönetet mondok. A thüringiai gazdavezetők mindig igen jó barátaink voltak és a magyar fiukat már a múltban is szeretettel karolták fel. Ezért látogattak meg téged is beosztási helyeden. A tanulmányi kirándulásra bizonyára sok szép dolgot láttál. Weimarban különben a magyarokat jól ismerik és ottlétem alkalmával megmutattam nektek a világ-hírű magyar zeneművésziink. Lászt *Feren* házát is, aki hosszú években keresztül élt Weimarban. — **Bartha Imre:** Nem is ismertelek erről az oldaladról, hogy az irógépet is tudod kezelni. Soraid teljesen hibátlanok voltak. Házigazdád, aki egyik legügyesebb kiszgazda a vidéken, a szövetségi intézményekkel telefonon érintkezik és géppel írja leveleit. Ugy látom féged teljesen eszalódtagnak tekintenek és Te is megnyerted szeretetifjelket. — **Szathmáry Sándor:** Ird meg azonnal, hogy itthoni ügyedben milyen irányban tegyek lépéseket. — **Joós Elek:** Életrevaló,

ügyes fiu vagy. Örömmel telik benned. A messze idegenségben nagyon jól feltalálod magad. Azon a vidéken, amint nagyon helyesen írod, sokat lehet tanulni és tapasztalni. — **Pászty József:** Leveledre értesítetek, hogy szüleid a neked kölcsönzött összeget megküldték. Egyébként a napokban Gyöngyösön jártam és meglátogattam az ottlevő német fiut, majd a Szalay-családdal együtt átmentünk kedves szüleidhez. Nagyon örültek, hogy jól érzed magad és hogy a német nyelvtanulásban is szépen haladsz. Fontos ennek a világnyelvnek az elsajátítása, de különösen nektek, akik állandóan külföldi borkereskedőkkel érintkeztek, mulhatatlanul szükséges. A Szalay-család most Ausztriába szállít bort. Ha majd hazakerülsz, igyekezzél Szalay Józsisal és a többi gyöngyösi fiúval, akik szintén jártak Németországban, állandóan gyakorolni magadat a német nyelvben. — **Neuberger Ferenc:** Gyümölcsvidékre való áthelyezéssel érdekében a nyár folyamán beszéltem a berlini központ egyik vezetőjével és megígérte, hogy kívánságodat teljesíti; címedet megadtam és ha sikerül a dolog, akkor értesíteni fognak. — **Boldogh László:** Leveledre külön levélben is válaszoltam. — **Baán Dénes:** Leveleddel kapcsolatban szüleidnek is írtam és azt hiszem, hogy további otnmaradásodat sikerül elintézni.

Felhívom az összes gazdaifjakat, hogy lakóhelyükről és így elsősorban a lakóházaikról, istállóról, gazdasági udvarról, stb. levelezőlapot vagy fényképet küldjenek címemre, úgy, hogy az legkésőbb szeptember hó 5-ig ide megérkezzen.

Mindnyájatokat szívből üdvözlöl a közeli viszontlátásig

Tölgyes István dr.
igazgató

ADÁS-VÉTEL:

Vennék jókarban lévő 70—75 liter ürtartalmú szőlőprést. Az eladni szándékozókat felkérem, hogy megkereséseikben az árat pontosan jelöljék meg. Cim: *Ifj. Kocsis József, Balatonygyörök, Zala vármegye.*

Vennék két vagy három lóerős használható kis benzínmotort, lehet stabil is. Cim: *Békefi László iskolaigazgató, Zalakoppány.*

Eladnék egy méternél magasabb könnyűtörötű diócsemetét, besztercei szilvacsemetét darabonként husz fillérért, nemes vérmogyorót tiz fillérért, csomagoltan, postára adva, utánvétellel s különféle csemege- és borszőlőjtványt Riparia P. alanyon. Rendeléseket őszi szállításra már elfogadok. Cim: *Békefi László iskolaigazgató, Zalakoppány.*

Eladnék őszi zab vetőmagot. Ennek termése biztosabb, mint a tavaszi zabé. Hozama ebben az évben magyar holdanként 6.60 métermázsza volt. Beérésével a búzát néhány nappal megelőzi. Cim: *Németh Lajos, aranykalászos gazda, Tök, Pest vármegye.*

NEMZETGAZDASÁG

Buzatermésünk kilátásai a világpiacon

Az ideai szárazság már kezdi éreztetni hatását a nemzetközi buza-piacokon is. Nemcsak nálunk, hanem Franciaországban, Angliában, Németországban és Olaszországban is kedvezőtlenül alakulnak az ideai terméseredmények, sőt a tengerentuli buzaexport-államok, az Egyesült Államok és a délamerikai buza-termelő országok termése is alatta marad a legutóbbi tiz év átlagának. Európa behozatali szükséglete tehát ebben az évben feltétlenül nagyobb lesz, mint az előző években és ehhez járul még az is, hogy a tengerentuli buzaexport-mennyiségek egy részét Kína és Japán fogja felvenni. Minden valószínűsége megvan tehát annak, hogy a magyar külkereskedelmi szerződések alapján ideai buza-termésünk ismét jó áron kel el, sőt a mennyiség elhelyezése sem fog gondot okozni, hiszen a körülbelül ötmillió métermázsza exportfeleslegünkben szerződésünk alapján Olaszország és Ausztria közel három és félmillió métermázsát vesz át a megállapított 16 pengős áron. Svájc körülbelül egymillió métermázsza buzaszükségletének egy részét ugyancsak Magyarország fogja szállítani és a fennmaradó mennyiség is okvetlenül elhelyezhetőnek látszik. A 16 pengős ár, amelyet a kormány külkereskedelmi megállapodásai biztosítanak, valóban mindenkit kielégíthet, mert a nemzetközi piacokon, kivéve Liverpoolt, ahol 10 és 16 pengő között váltakozik a buza ára, mindenütt alacsonyabban jegyzik. *Csikágóból* 11, *Winnipegből* 10.61, *Buenos Airesből* 6.42, *Rotterdamból* pedig 9.09 pengős buzaárát jelentenek.

Kereskedők kongresszusa Szombathelyen. Augusztus hó 24-én nyitott meg a magyar kereskedő testületek kongresszusa Szombathelyen, amelyen Kozma Miklós belügyminiszter is résztvett. A kereskedelmi miniszter képviselőjében Bárányos Károly, a Külkereskedelmi Hivatal elnöke jelent meg. *Ujváry Ede* dr., Szombathelyi polgármestere fogadta a minisztert és a kongresszuson megjelent delegátusokat. A belügyminiszter megnyitó beszédében elsősorban Szombathely gazdasági kérdéseivel foglalkozott, majd azután általános kereskedelmi kérdésekre tért át. Hangsúlyozta a miniszter, hogy a kereskedelmi kormány legközelebbi programpontjai közé tartozik a vidéki exportvásárok létesítése és a magyar kereskedőtársadalom helyzetének megjavítása. A kongresszus azzal a határozattal zárult, hogy a jövő évi nagygyűlést Szegeden fogják megtartani.

Dohánytermesztésünk üzemi kérdései és a dohánykertészek kereseti viszonyai

Puskás Károly gazd. akadémiai r. tanár könyve

Dohánytermelési szakirodalmunk Puskás Károly most megjelent szakmunkájával igen értékes kiadvánnyal gyarapodott. Szántóföldi kultúrnyelveink között a dohány igényli a legtöbb kézimunkaerőt és így e termelési ág vizsgálata üzemi szempontból a legnagyobb körültekintést igényli, amelyet szerző a legkitünőbbben oldott meg. A két főrészből áll munka első része *dohánytermelésünk általános jelentőségével*, a dohánytermőterületek megosztásával, valamint a *dohánykertészek létszámával, részeseidéseikkel, a kertészek keresetforrásaival, a dohánytermeléssel kapcsolatos kiadásaival* foglalkozik, végül a dohánykertészek kereseti viszonyainak helyzetképét adja, amelyhez 18 táblázatban feldolgozott kimutatást közöl. Puskás Károly szakmunkájának értéke a bőséges forrásokból merített realitása, valamint úgy dohánytermelési, mint üzemi szempontból való uttóró jellege. A 123 oldalas könyv megrendelhető a szerzőnél, Debrecenben.

Három hídépítés indul meg a közeljövőben

Egyes vidékeken, különösen a Tiszamentén már évtizedek óta sürgetik egyes hidak megépítését és e környékek közönségének kívánsága most teljedni fog. Három nagyszabású hídépítkezés kezdődik a közeljövőben, még pedig *Tiszapolgárnál, Algyőnél és Bajánál*. *Tiszapolgárnál* 15 tonna teherbírásu pontonhidat építenek, amely alkalmas lesz arra, hogy a két part gyalog- és kocsiforgalmát lebonyolítsa. A hid hossza majdnem 300 méter, szélessége 6 méter lesz. Az építést a tervek szerint tavasszal kezdik meg és rövid néhány hónap leforgása alatt meg is építik, úgyhogy a jövő nyáron már ezen a hidon keresztül bonyolódhat le a forgalom. Az építkezés költségei az előirányzat szerint majd félmillió pengőre rúgnak.

Az *algyői* vasuti hidnak gyalog- és teherforgalom részére való átépítése már folyamatban van. Hasonló munkálatok kezdődnek *Bajánál* is. A bajai vasuti hidat az algyői hídépítkezések szerint fogják átépíteni, vagyis lehetővé teszik azon a gyalog- és teherközlekedést is. Ez a munkálat is csakhamar megindul és az alsó Duna vidékének régi igényeit fogja kielégíteni.

Mutasd meg ismerőseidnek is a VASÁRNAP-ot!

A katolikus nagygyűlés programja

Az Actio Catholica elnöksége a közeli napokban küldi szíjjel az ideai *katolikus nagygyűlés* tájékoztató programját, amely már általános képet nyújt a magyar katolikusok ideai táborbászjárásáról. *Szeptember 28-án* kezdődnek az ünnepségek. Délután a katolikus leányifjuság tart diszgyűlést, este a Credo egyesületek országos diszgyűlése zajlik le és a Katolikus Népszövetség tart diszgyűlést. Este 8 órakor a dramatizált szentmisének, a „Missa Solemnis”-nek lesz a diszsbemutató előadása a Nemzeti Színházban. — *Szeptember 29-én*, vasárnap lesz az első nyilvános megnyitó ülés a Városligetben, az Iparcsarnok előtt. Délután szentséges körmenet a Bazilikától az Országház-térre. — *Szeptember 30-án*, hétfőn reggel lesz az eucharisztikus diszgyűlés az Örökimádás-templomban. Délután ünnepi játékot rendeznek az Iparcsarnok előtt. — *Október 1-én*, kedden lesz a záróülés a Vigadóban.

Abesszinia

A háborus veszedelem *Abessziniára* (más néven Ethiopiára), Afrikának erre a különös országára terelte a figyelmet. Abesszinia Afrikának egyetlen független állama. Afrika többi része különböző európai hatalmak fennhatósága alatt van. *Abessziniában még ma is vannak rabszolgák.* Ezeket a szerencsétlen embereket úgy árulják és vásárolják, mint nálunk az állatokat. A rabszolgával a tulajdonos szabadon rendelkezik, eladhatja, elajándékozhatja. Adótartozásban az állam rendszeren az adós rabszolgáját foglalja le. A rabszolgáknak nagy áruk van. *Egy erős, egészséges rabszolga ára annyi, mint négy ököré.*

Abesszinia háromezer esztendő történeti multra tekinthet vissza. Tizenkét év óta tagja a Népszövetségnek. Területe háromszor akkora, mint Nagymagyarország területe. Minthogy lakossága ritka és sok helyen alig laknak emberek, kiválóan alkalmas új települések létesítésére. Egyes vidékein, különösen a magas hegyek termékeny völgyeiben, nagyon kedvező éghajlata van. Ezekben a helyeken az európai ember is különösen érzi magát. Mezőgazdálkodása nagyon kezdetleges. Arany-, platina-, vas- és rézbányái vannak. Szén azonban nincs az országban. Az olaszok főképpen azért szeretnék elfoglalni, mert a folyton szaporodó olasz népnek kitűnő települési helyek kínálkoznak. Ezenkívül az olaszok gyapotot szeretnének termelni Abessziniában, hogy ezáltal függetlenítsék magukat az amerikai és indiai gyapottermelőktől. Az olaszok hábo-

rus készülődéseinek tehát gazdasági hátterük van.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a történelemtudósok szerint Abesszinia lakosai tulajdonképpen menekült zsidók leszármazottjai. A nép között élő monádák szerint Salamon királynak és Sába királynőnek a fia volt a nép főőse. Meneleknek

hívták és a jeruzsálemi Salamon-templomban koronázták meg. Bizonyos, hogy az abessza nyelvben sok zsidó szó van. *Vallásuk keresztény vallás, azonban többféle vallás tartásaival és hitelveivel van összekeverve.* Egy évben kétszázhusz ünnepnap van és a nép mindeniket szigoruan betartja.

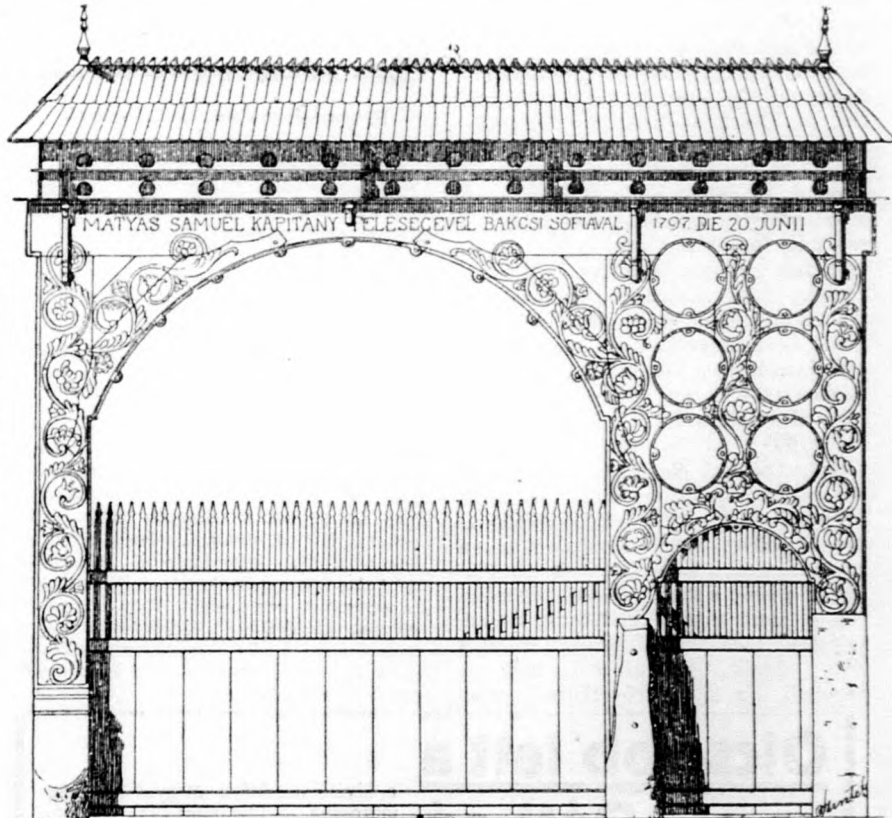
NAGYMAGYARORSZÁG KINCSEI

Az elszakított Erdély területe valóságos gyűjteménye a magyar kultúra és a magyar népművészet őseredeti emlékeinek. Északmagyarországon, a várkastélyokban és a templomokban is sok emléket találjuk a régi magyar kulturának, de az *ősi népi művészetnek sehol annyi jelet nem látjuk, mint Erdélyben.*

Nem a várkastélyokban, hanem minden egyes székely házban, minden temetőben ott látjuk az ősi népművészeti díszítéseket, faragványokat, amelyek mind azt bizonyítják, hogy milyen régi lakói a magyarok ennek a románnak itélt területnek. A székely temetők kopjafái, a székely udvarok faragásos kapui nemcsak a régi magyar népművészet emlékei, de egyben talán bizonyítékai annak is, hogy a székely nép és — velük együtt természetesen a magyarok is — valóban rokonságban állottak a legendás hun

nemzettel, mert a *diszitő motívumok és a diszítés módja* — például maga az a szokás, hogy siremlékül kopjafát állítanak — *mind a hun nemzettel való rokonságról tanuskodnak.*

A dusfaragású székely kapuk ma már nemcsak Erdély büszkeségei és nemcsak azt bizonyítják, hogy ezen az állítólagos román területen a magyarok már sokkal régebben ott éltek, mint a székelyek, hanem olyan büszkeségei a magyar népművészetnek, amelyekről a világ minden néprajzzal foglalkozó tudósa tud. A budapesti Iparművészeti Múzeumban is találunk székelykaput és sok székelykapunak természetű mását, vagy rajzát. De találunk rengeteg faragott ládát, szekrényt, amelyek ugyancsak Erdélyből kerültek ide és a pesti múzeumban is a székely nép ősrégi művészetét és magas fejlettségű kulturáját hirdetik.

Ősmagyar jellegű „székelykapu”, a román megszállás alatt levő Erdélyből.

A szentesi kishérlők különleges kedvezményeket kérnek

Szentes környékének kishaszonbérlei és feles gazdáikodói sokat panaszkodnak az elemi károk miatt. Ezért azt szeretnék elérni, hogy *különleges kedvezményekkel* segítse meg őket a kormány nehéz helyzetükben. Memorandummal fordultak tehát *Darányi Kálmán* földmivvelésügyi miniszterhez és ebben részletesen előadták kéréseiket. Kérlik a szentesvidéki kishaszonbérleket, hogy a kormány adjon ki rendeletet, amely megakadályozza, hogy az elemi kárt szenvedett kishaszonbérlekek és felesgazdákodók egy esztendőig kimozdíthatók legyenek bérletükből. Vetőmag és kenyérgabona kiosztását kéri kamatmentes kölcsönként, több esztendőre elosztott visszafizetési kötelezettséggel. Igen fontos kérésük az is, hogy küldessék ki vegyesbizottság a bérlekek és bérebeadók közötti vitás ügyek rendezése céljából és szükség esetén ez a bizottság jogérvényes egységet állapíthasson meg.

SZÖVETKEZETI ÉLET

A nő és a szövetkezeti gondolat

A Zichy Rafael grófnő elnöklete alatt működő Magyar Katolikus Nőegyesületek Országos Szövetsége által tanítónők részére Pécelen, az Árpád-házi Szent Erzsébet Otthonban rendezett nyári továbbképző-kurzuson érdekes előadást tartott *Wanke* Gusztáv, az Országos Központi Hitelszövetkezet elnöki osztályának főnöke „A nő és a szövetkezeti mozgalom” címmel. Az előadó hangsúlyozta, hogy a szövetkezeti gondolat kiképzése terén nagyfontosságú szerep jut a szövetkezeti nőmozgalomnak. A háziasszony napi vásárlása a fogyasztási szövetkezetekben millió és millió pengőket eredményezhet. A szeretet, a szolidaritás és a hűség női erények és egyben szövetkezeti erények is; munkájával szerez a férfi, takarékoságával gyűjt a nő és ezért a *falusi hitelszövetkezetek életében a falusi nő takarékoságával mozdítja elő azok eredményes munkásságát.* A mezőgazdasági szövetkezeti mozgalom terén különösen a tejszövetkezetek munkájában jelent sokat a falusi nők részvétele, mert a tej feldolgozása és kezelésével járó teendőket elsősorban a nők végzik. Rámutatott még a baromfi és tojás szövetkezeti uton

való értékesítésének fontosságára, továbbá arra, hogy a falusi sorsközösség helyes értelmezése szempontjából *milyen fontos a falvakban a falusi nőegyletek alakítása.* A külföldi államokban elsősorban a nők hathatós részvételének köszönhető, hogy a szövetkezetek a falvak és a vidék általános műveltségét is magasabb színvonalra emelték. Meg van győződve, — mondotta végül — hogyha a magyar nő a krisztusi szeretet, szolidaritás nemes érzésétől áthatva, erőteljesen bekapcsolódik a magyar szövetkezeti mozgalomba, úgy az nemcsak az egész nemzetre, hanem a magyar közgazdaságra is áldást hozó lesz.

Az érdekes előadást nagy tetszéssel fogadták.

A világ leghatalmasabb fogyasztási szövetkezete. Hol is lehetne máshol, mint Londonban, a világ legnagyobb metropolisában, ahol több mint 7 millió ember él. A szövetkezet tagjainak száma meghaladja az 566 ezret. Ebben az évben egyedül január hónapban 37.995 új tag lépett be a szövetkezet kötelékébe. ez volt az eredménye a januári tagtoborzásnak. A szövetkezet ebben az évben átlag havi 1 millió font sterling forgalmat bonyolított le s így valószínűleg az évi forgalma magyar pénzben meghaladja a 200.000.000 pengőt. Külön érdekessége az ottani viszonyoknak, hogy ez a forgalom 99 százalékban a szövetkezeti tagok által bonyolódik le, miután a nem tag vásárlók száma allg éri el az 1 százalékot. Ezen óriás szövetkezetnek 850 fiókja van a városban, hogy az óriás területen fekvő London fogyasztóit a legjobban kiszolgálhassa. A szövetkezet alkalmazottainak száma meghaladja a 13 ezret.

Kedvezményes tengeri igénylések bejelentése.

A tengeribehozattal kapcsolatban a „Futura” felkéri mindazokat a gazdákat és hízalókat, akik kedvezményes tengerre igényjogosultak, hogy igényüket — a „Futura” egyidejű értesítése mellett — az illetékes gazdasági felügyelő-ségnél vagy felügyelőségél haladéktalanul jelentsék be.

Megfelelő szüreti borárakat kívánnak a szőlősgazdák.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületehez az ország különböző részéről indítványok érkeztek a szüreti borárak megállapítására vonatkozóan. Ezeknek az indítványoknak a letárgyalására az egyesület legutóbb népes értekezletet tartott. Számos felszólalás után Baross Endre országgyűlési képviselő indítványára az értekezlet felhatalmazta az egyesület vezetőségét, hogy megfelelő borárak kialakítása érdekében mindent tegyen meg, kiséreje figyelemmel a helyzetet és ennek megfelelően tegyen indítványt a kormánytól.

PÁSZTORTÜZ

A szegedi népművészeti kiállítás tanulságai

Szegeden népművészeti „bemutatót” rendeztek az alföldi magyar nép meglehetősen kipusztult népművészetének összeszedett tárgyaiból. E pusztuló népművészetről — jól jellemezzük meg ezt a nevet! — Bálint Sándor dr. egyetemi magántanár tartott tanulságos előadást. A mi véreink, a mi lelkünk javából való ez a Bálint professzor, mert csak így lehet megértenünk a hozzánk való, minket megbecsülő szeretetét és hogy a mi hanyagoló, vesztető értékeinknek ilyen figyelmet, tanulmányokat szentelt.

Minő érdekes megmagyarázása, hogy — Erdélyel, a Felvidékkel összehasonlítva — az Alföldön miért fejlődött és alakult ki nehezebben a népművészet? A disztínsnek, a fagyos munkának két legfontosabb anyaga ugyanis erősen hiányzott itt, érti tudnillik a fa és kő hiányosságát. Viszont a pásztorokodásból kifolyólag bőr- és szíjfonatművekből nagyszerű műveket remekelt az Alföld. Az állati bőr köznapi, mint ünnepi viseletében a legjelentősebben szerepelt... A subáki, ködmeneik, csövesbundáik, női kisbundáik virágdiszei, cifra szüreik keleti pompájú máig csodaszépek, hiszen az anyagot ehhez otthonról kapták. A külterjes állattenyésztés elfogyatkozásával azonban az efféle ruhaviseletnek bealkonyult. Az olcsó gyári, piaci, nemzetközi idegen ruhák, viseletek észrevétlenül elproletarizáltak a falvak, a tanyák, a puszták színmagyar népeit is. A városi ember ősei tisztos életét szégyenli. Maga az iskola intézményesen irtotta a népművészetet. A falusi lakosságnak a városba költözködése is végzetesen kőbejárt, mert ezek a hagyományokra már fittyet hánytak. Aztán a falusi nép elszegényedése is hozzájárult a pusztuláshoz, mivel az értékebb népművészeti tárgy, ruhaviselet előállítására már nem áldozhat. Gondoljuk csak, hogy egy sárközi lányunk az ünneplőjére legalább 800—1000 pengő kívántatnék — de honnét?! A gyári egyszörű, olcsó rongyárakkal ilyen körülmények között és a nemzeti önérték, öntudat lehangyatlása miatt ekként vált sok helyen madárijesztővé a falu képe.

Igazat kell adni Bálint Sándor professzornak, hogy a népművészet megmelegző kincseit, hagyományait megmenthessük a jövőnek, lelkes apostolokra van szükségünk. Szerintem a vidékekről, a falu népéből kell kiemelkedni a magyar népművészet apostolainak, akik nem a muzeumból, de otthoni életükből hozzák és varázsolják a lelkebe a népművészetet.

MÓRICZ PÁL

Olcsóbb lett a Péti só

a kiváló minőségű magyar nitrogénműtrágya. — Garantált 17% nitrogén és 50% mésztartalommal.

Gyártja: PÉTI NITROGÉN MŰTRÁGYAGYÁR R.-T. Budapest, V., Nádor-u. 21.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A borsósziszik

kétségkívül a borsó egyik legveszedelmesebb kártevője. Irtása mérges gázokkal történik.

Baranyovits Ferenc dr. figyelmeztet arra, hogy az alább vázolandó irtási eljárást borsótermésünkben eszközöljük azonnal, mielőtt a kicsévelt magvak kelően kiszáradtak.

Cséplés után ugyanis a borsómagon még csak egy kis parányi, alig észrevehető pont árulja el, hogy oda a borsószem fejlődése közben egy parányi zsizsiklárva befurakodott. Kezdetben még a lárvá csak aránylag kicsi odut váj magának a magban és így kevés tápanyaggal csökkentette a borsó értékét. Végül a még puhatestű és fehérszínű lárvá teste a megölés után úgy összeaszalódik, hogy a főtt borsóban észre se vehető. Ha azonban a zsizsik megölésével késlekedünk, akkor időközben a puha lárvaól keményhátú bogár fejlődik ki, mely kirágja a mag belsejét, a mag felületén nagy kerek ablak jelenik meg, a bogár kemény burka pedig a főzés után is feltűnő marad és undorítóvá teszi a belőle készült ételt. Fontos a korai zsizsikölés azért is, mert a cséplés után 2—3 héttel már a zsizsikek nagyobb része a szabadba menekül és a jövő évben folytathatja borsóvetésünkben káros munkáját.

Az irtásra legelterjedtebben használatos a szénkéneg, jöllehet ez igen veszedelmes robbanóanyag és így nagy elővigyázatosságot igényel. Erre a körülményre még alább vizsztatérünk.

A zsákokba töltött borsót helyezzük olyan kisajtós földvermekbe, melyeknek krumplit szokás télen eltartani. A borsózsákok alul gerendákon pihenjenek, egymásra pedig keresztbe kerüljenek, hogy a majd fejlesztendő gáz minden oldalról behatolhasson a borsóba. A zsákok tetjére terítünk néhány üres zsákot vagy más ruhadarabot, melyekbe beittattunk a verem 1 köbméterre számítva egynegyed kiló szénkéneg-folyadékot. Ezután becsukjuk a veremajtót s behányjuk földdel.

A földverem fedőrétege legalább fél méter vastag és jól átnedvesített, esetleg a felületen besározott agyag legyen. A homokos laza föld nem jó veremfedő, mert akkor a szénkéneg-folyadékból kilépő gáz ellilán a szabadba s így nem pusztul el a zsizsik. Nem jó a száraz agyag se, mert repedése a szénkéneggáz ugyancsak ellilánhat. A verem 24 óráig marad zárva.

A szénkéneg gyulékony, robbanó, roppant veszedelmes anyag! Legalább 50 méter körletben tűz, pipa, kőre ütésből eredő szikra már nem

egy esetben emberhalált is okozott. Ezért a szénkéneges zsizsiktelenítéshez csak éber, ügyes, a munka veszedelmes voltának teljes tudatában levő és így roppant körültekintő egyén fogjon!

Az őszi árpa

termelésére tereli figyelmünket az idei száraz tavasz és nyár. Régi megállapítás ayanis, hogy szárazságra hajló éghajlatunk alatt az őszi vetési növények termesztése nem oly kockázatos, mint a tavasziaké. Az őszzel vetett növény ugyanis a többkevesebb, de teljesen sose hiányzó őszi és téli csapadékot ki tudja használni és így fejlődésében a csapadékhiány katasztrófális zavart nem okozhat. Ezzel szemben a tavasszal vetett növény még növekedésének legelején talán kap valamit a térlől elraktározott vízmennyiségből, de azután jön az esetleg már csapadékhiányos május és június; így meg lesz fosztva a még serdülő növény legfontosabb életelemtől: a víztől. Csoda-e, ha fejlődésében visszamarad, kalaszát kifejleszteni nem tudja, s így alig adja meg a vetőmagot.

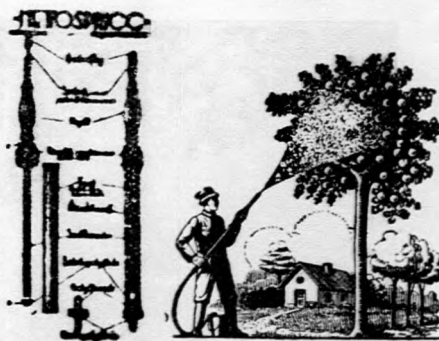
Az árpának van őszi és tavaszi változata. Itt tehát van módunk választani és az előbbieket megfontolása után az őszi változatot nagyobb figyelemre méltatni.

Biztosabb termése mellett előnyére irható, hogy az összes gabonafélék közül legkorábban aratható, s így egyrészt az aratási munkabeosztást nagyon megkönnyíti, másrészt leginkább nyújt alkalmat arra, hogy tarlójába másodterményt is vessünk — a siker legnagyobb reményével.

Köztudomású, hogy az őszi árpa termőképessége igen nagy. Így az Országos Növénytermesztési Állomásunk igazgatójának, *Surányi János*nak véleménye szerint a „20 q-ás terméseket nem szabad kivételes vagy ritkaságzámba menő eseteknek tekintenünk“.

Ilyen szép termésre számíthatunk akkor, ha növényi tápanyagokban hiányt nem szenvedő talajokba vetjük. *Surányi* szerint különösen a jó nitrogénellátásra kell figyelemmel lenni. Sovány földbe ne is vessük!

Pontos ennek érdekében az is, hogy fagyálló legyen az őszi árpánk. Növénynemesítőink már találtak olyan törzseket, melyek fagyállóságban az átlagos őszi árpát felülmulják. Ilyeneket a mezőhegyesi (*Szé-kács 31, 32, 41, 53, 55*) és a hatvani (*Legány 377, 425, 445, 460*) uradalom termel és hoz forgalomba. A fagyállóság érdekében fontos a vetés ideje is. Ha ugyanis tulkorán vetjük, akkor hosszú ősz esetén már szárba

Szétzedve

Munkában

Legujabb szabadalom

„NETTOSPRIC“

dugattyunélküli gyümölcslépermetező készülék.

Olcso, nincs benne bőrözés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Egy perc alatt szétzedhető és könnyen tisztítható. Alkalmos permetezésre, fertőtlenítésre, mezelésre stb.

Kérjen díjtalan leírást.

Gyártja és forgalomba hozza:

Takács Károly, nyug. Máv. előljáró,
Budapest, VI., Kerekes-utca 28.

indulva megy bele a télbe s így jobban megérzi a fagyokat, mint úgy, ha csak megbokrosodva telél át — nem feláll, hanem csak a földön elterülő erős levélzettel. Különösen jó talajokon és melegebb, védett fekvésben elég, ha szeptember közepén vetjük el az őszi árpát. Csak a hideg és kevésbé buja talajokon lesz indokolt szeptember elején vetni.

Apró jótanácsok

Oly vidékeken, ahol kiváló, kivitelre is alkalmas búzákat szoktak teremni, az ily finom minőségű, acélos, piros búzákat előzőleg ajánlatos a Gabona- és Liszt-kísérleti Állomás (Budapest, Kis-Rókus-ú.) megvizsgáltatni. Az Állomás kedvező hivatalos bizonylatával kezünkben kedvezőbb lesz a buza értékesítése is. Igen sok gazda nem is tudja, hogy mily finom jellegű, kivitelre alkalmas búzája van s belenyugszik, hogy a vidéki kereskedő — hivatkozva a budapesti tőzsdei árakra és levonva a fuvar — váltja magához a finom tétéleket. A kereskedő polgári hasznát ne irigyeljük, de ne engedjük, hogy a kiváló minőségeket megillető ártóbbletet a gazda helyett a kereskedő vágja zsebre. A korán beállott aratás arra enged következtetni, hogy ezidén sikérdus lesz a búzáknk s a minőségi súly is megfelelő lesz. A jól rostált, finom jellegű búzákat szivesen fogja tölünk vásárolni a külföldi lisztjavítási célokra. Legyünk tehát résen!

A nagy szárazság káros hatását mérsékelhetjük, ha — tekintet nélkül arra, hányszor kapáltunk már előbb — a föld felszínét folyton bolygatjuk, ha csak sekélyen saraboljuk is és így megbontjuk a talaj hűsítőességét, ezzel megakadályozzuk, hogy a csekély nedvesség, ami a talajban megvan, szintén elpárologjon.

Harminevéves autóbilok versenye.

Vasárnap, augusztus hó 25-én, Budapestről Siófokra tréfás autóversenyt rendeztek, régi 25—30 esztendőes autóbilok részvételével. A kocsik 20—30 kilométeres óránkénti sebességet értek el. Képünk az egyik „versenykocsit” ábrázolja.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Gyümölcssaláták

Kitünő gyümölcssalátát lehet készíteni a körtéből, szilvából, őszibarackból, aranyalmából, amely felbontva is hosszú ideig eláll.

A körtésalátát legjobb apró, szagos körtéből készíteni, melyet felületlenül meghámozunk, a szárát pedig megkaparjuk. A nagyobb körtéket felbevágjuk, s magházát kiszedjük. Hámozás után a körtét azonnal citromos hideg vízbe tesszük, hogy eredeti szép színét megtartsa. Ezalatt zománcozott edényben elkészítjük a salátalevet; minden kilogramm körtére negyedkiló cukrot s félliter jó borecetét számítunk, fahéjat, székfűszeg, citromhéjat teszünk bele és felfőzzük. Főzés közben a folyadék-ról a habot leszedjük s ha már teljesen átlátszó, beletesszük a körtéket és puhára főzzük. A megfőtt gyümölcsöt ezután üvegekbe rakjuk, a szirupot kissé besűrítjük, aztán forrón ráöntjük a körtére, úgyhogy azt egészen ellepje, mikor a szirup már kihűlt, az üvegeket bekötjük. Ha a gyümölcsön hólyagocskák mutatkoznak, öntsük le a levét és újra felfőzve forrón töltsük rá.

Ha szilvasalátát akarunk készíteni, a gyümölcsöt több helyen megszurkáljuk, a cukorszörpben pár percig főzzük s mikor már egyik-másik héja felreped, gyorsan kiszedjük az egészet tiszta üvegekbe és a besűrített cukros ecetet ráöntjük. Lehet úgy is készíteni, hogy a megszurkált szilvát, melyen a szárát rajtahagyjuk, cserépfazékban borecettel feltöltjük s két-

három napig hűvös helyen állni hagyjuk. Akkor a gyümölcsöt kiszedjük s kilogrammonként egy kiló cukrot számítva rá, porcukorral, citromhéjjal, néhány szem szegfűszeggel és fahéjjal rétegezve üvegekbe rakjuk, hólyagpapírral leköttjük, de ecetet nem öntünk rá.

Gombasaláta

Szép, egészséges vargányagombát veszünk, megtisztítjuk s a nagyobbakat felszeleljük. Gyengén savanyu ecetes vízben fehér hagymát, borsot és egy babérlevelet főzünk. Ebben a páclében a gombát puhára főzzük, üvegekbe töltjük és bekötve jó sokáig pároljuk. Télen kitünő saláta bármilyen hideg hushoz.

Vegyes saláta

Apró uborkát, pici kukoricaesővet, gyenge zöldbabot vegyesen üvegekbe rakunk, csillag- és félholdalaku sárgaréppával, piros és zöld paprikával, néhány szem fekete borsal, felforralt ecetet öntünk rá és az üveget jó erősen bekötjük.

30 éves kisbirtokos, állandó elfoglaltsága miatt, ezután keresi családi boldogságát. **Feleségül venne olyan 24—25 éves, gazdaságot szerető leányt vagy elvált asszonyt**, aki szívesen lenne megértő és szorgalmas hitvestársa. Választ kér a kiadóhivataltba „Boldog házasság reményében 30” jelige alatt. (Budapest, Báthory-utca 24.)

Ételreceptek

Zöldségleves. Egy kalarábét, egy répát, egy petrezselymet vékony szeletekre vágunk, zsírban megpároljuk, aztán liszttel meghintve s vízzel feleresztve, megfőzzük. Tejföllel elhabarva, tojásra tálaljuk.

Töltött csirke. A csirkét óvatosan tisztítjuk meg, hogy a bőrét meg ne sértsük. Nyakánál a bőr alá nyulunk és a mellén, szárnyán, combján vigyázva felszedjük, azután a csirke belsejét megsózzuk. Megszikkadt zsemlyét tejbe áztatunk, kifacsarjuk, egy deka zsírban zöldpetrezselyemmel, kevés sóval, borsal megpároljuk, ha kihűlt, hozzáadjuk az apróra vágott májat és szívet, egy egész tojással összekeverjük, a bőr alá töltjük és a csirkét sütőben szép pirosra sütjük.

Almapudding. ¾ kiló almát megmosunk és sütőben megsütjük. Mikor kissé meghűlt, megtisztítjuk s az almakását elkeverjük 6 tojás sárgájával, 5 dekagramm vajjal, 2 egész tojással, 16 deka cukorral, csipetnyi fahéjjal és végül a 6 tojás kemény habját, meg 3 evőkanál zsemlyemorzsat keverünk hozzá. Vajjal kikent formában gőzben főzzük.

Ánizkenyér. 21 deka cukrot habosra keverünk, 6 tojássárgájával, azután 4 tojás sulyának megfelelő lisztet, 1 deka ánizst és a tojások kemény habját is hozzáadjuk, jól kikent tepsiben lassu tűznél megsütjük és tálalás előtt vékony szeletekre vágjuk.

Van egy kislány ...

*Van egy kislány az alvéken,
Elmegyek én és megkérem.
Mégkérem az édesanyját,
Hogy adja nékem a lányát.*

*Kis Eszti, boldogságom,
Ugy-e Te leszel a párom?
Ősszel, majdan szüret után,
Megesküszünk, kis tubicám.*

*Nem lesz nálunk boldogabb pár,
Amerre a napsugár jár.
Utjainkon róza terem.
Ugy-e édes kicsi szentem.*

ANTAL GYULA (Csesztreg)

Ott voltam a sors műhelyében ...

*Ott voltam a sors műhelyében,
Én voltam a szerencsés.
Én voltam a szerencse mestere:
Mégis fáradtan vártam az estét.*

*Ugy osztottam, ahogy akartam:
Soknak semmit, kevésnek sokat.
Rut arcomat mosoly szántotta,
Irgyelték égi voltomat.*

*Ráfogtam, hogy nem jó kereset
Másnak osztani, mit én kívántam.
Bár Sors Ur közbe jókat nevetett,
Én utjából némán félreálltam.*

*Azóta ezerszer megbántam,
Azóta a világot bejártam,
Keresem a sors nagy műhelyét:
Még fáradtabban várom az estét.*

CSATÁRY ANDRÁS
(Tiszaadony)

H I R E K

Ha meghalok...

Ha meghalok, a síromhoz
Gyere ki majd egyszer,
Életem a túlvilágon
Hogy nyugodt lehessen.

Öleld át majd a fejfámat,
Hajtsd a fejed rája,
Hadd legyen árva szívemnek
Boldog álmódása.

Öntözd meg a virágokat
Síromon könnyeddel,
Hogy a szívem még ottan is
Csak Téged szeressen!

FARKASINSZKY IZABELLA

A Kormányzó Úr ajándéka a kiskőrösi hármasszék szüleinek. Szél Antalné, a Kullér-pusztai gazdaság egyik cselédjének felesége három gyermeknek adott életet. A Kormányzó Úr fejőstehénét ajándékozta meg a szegény zsellérházaspárt.

A Szent István-napi tüzijáték halottja. Mialatt a Szent István-napi tüzijáték tartott, a Dunán halálos szerencsétlenség történt. A MFTR egyik kis sétahajójáról egy jól öltözött ismeretlen férfi beesett a vízbe. A rendőri motoros-őrség tagjai azonnal mentésére siettek, de mire a szerencsétlenség helyére értek, egy másik sétahajó, melynek kormányosa nem vette észre a szerencsétlenséget, áthaladt a fuldoktó ember felett. A rendőri mentők hiába kutatták ezután a vizet, a szerencsétlen ember holttestét még nem találták meg.

„Göcseji hét.“ Most van ötven éve, hogy Zalaegerszeg megyei város lett. Ebből az alkalomból Zalaegerszeg Göcseji hetet rendez nagyszabású programmal. A Göcseji hét augusztus 31-én kezdődik és szeptember 10-ig tart. Az első napon a városküzán díszközgyűlés lesz, amelynek keretében leleplezik néhai Apponyi Albert gróf, a város díszpolgárának arcképét. Az ünnepi hét műsorán kiállítások, dalosversenyek, közgyűlések egész sora szerepel, lesz azonkívül Gyöngyösbokréta-előadás, hősi emlékmű-leleplezés, göcseji autótúra, stb. A MÁV a Göcseji hétre 50 százalékos utazási kedvezményt ad.

Agyvelő nélküli gyermek született a kecskeméti kórházban. A kecskeméti városi kórház szülészeti osztályán az egyik anya torzszülött leánygyermeknek adott életet. Az újszülöttnak csak félarca volt, homloka és agyvelője pedig hiányzott. A torzszülött csecsemő mindössze néhány percig élt.

Felhívás a „Vasárnap“ versíróihoz! Kedves Költőtársaim! A folyó év őszén egy anthológiát adok ki. Ezúton hívom fel a figyelmeteket arra, hogy ha az anthológia részére verset akartok küldeni, úgy küldjétek minél előbb. És lehetőleg a legjobban sikerülteket. Cim: *Misák Ferenc, Budapest, Balassa-utca 3., földszint 2.*

Kétszáz éves a Tiszáninneni Református Egyházkerület. A magyarországi református egyházak tagjai augusztus hó 22-én Sárospatakon gyűltek össze, hogy megünnepeljék a Tiszáninneni Református Egyházkerület megalakulásának 200 éves jubileumát. Az ünnepség délelőtt 11 órakor kezdődött Farkas István püspök bibliaolvasásával. Ezután Farkasfalvi Farkas Géza mondta el megnyitó beszédét, vázolta annak a kétszáz esztendőnek a történetét, amely az egyházkerület fennállása óta elmúlt. Az ünnepi beszédet Marton János dr., a sárospataki teológiai akadémia tanára tartotta meg, majd Tasnády-Nagy András, államtitkár üdvözölte az egybegyűlteket, kiemelve, hogy milyen rendkívüli értékeket adott az egyházkerület a magyarságnak.

Két borzalmas katasztrófa Berlinben. Az elmúlt héten két borzalmas katasztrófa történt Berlinben, a német fővárosban. Augusztus hó 19-én este kilenc óra tájban tűz ütött ki a rádiókiállítás területén. A lángok ötven méter magasra csaptak fel, úgyhogy a rádiótornyon levő kis vendéglő is lángbaborult. A tűzvésznek három emberélet esett áldozatul. — Augusztus hó 21-én a Brandenburgi kapu mellett a pályaudvarokat összekötő földalatti vasut alagutja, munkálatok közben beomlott. A szörnyű szerencsétlenség következtében husz munkás életét veszítette.

Kép a berlini rádiókiállításon pusztító tűzvészről.

Ifj. Rakk István és Pálfi Erzsike eljegyzése. Ifj. Rakk István mohai téli gazdasági iskolát végzett fiatal gazda, a Vasárnap versírója és régi, hűséges előfizetője, augusztus hó 20-án, Szent István-napján és egyzersmind nevenapján eljegyezte Pálfi Erzsikét. Az erről szóló értesítést fiatal gazdatársunk a következőképpen fogalmazta meg: „Életemnek egyik legnagyobb és legszebb eseménye: eljegyeztem menyasszonyomnak Pálfi Erzsikét.“ A Vasárnap hatalmas olvasótábor, költőgárdája és szerkesztősége őszinte szerencsekívánatait küldi Rakk Istvánnak „élete egyik legnagyobb és legszebb eseményéhez.“

Korábban költöztek el Ausztriából az idén a fecskék. Az idén sokkal korábban szállottak el Ausztriából a délvídekre induló fecskék, mint más években. Rendszeresen szeptember 8-ika a fecské indulásának napja, az idén azonban az első csoportok már július végén nekiindultak az utnak, a zöme pedig augusztus közepétáján követte őket. Az utóbbi években szokatlanul korán köszöntött be a hideg időjárás és igen nagy pusztulást okozott az elkésett fecskék között. Azt hiszik, ez a körülmény indította az idén a fecskéket a korai költözésre.

Filléres gyorsvonatok. Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy legalább 500 utas jelentkezése esetében szeptember hó 1-én a következő filléres vonatokat indítja: Budapestről Veszprémbe. — Budapestről Zalaegerszegre. — Debrecenből Miskolcra (Nyiregyházán át). Menettérti díj P 3.10. — Szegedről Békéscsabára. A menettérti díj P 2.20. — Győr és Pápáról Veszprémbe. A menettérti díj egységesen P 2. — Keszthelyről Veszprémbe. A menettérti díj egységesen P 2.40.

Embert lött le vaddisznó helyett. Bezemek Béla nyug. rendőrfelügyelő Esztergom határában, a Barátkuti dűlőben vaddisznóra lest tartott. Ez alkalommal Bádi János földműves, esztergomi lakos, a kukoricáson keresztül a leshely felé tartott. Bezemek a kukoricásban mozdó alakot vaddisznónak vélte és rálőtt. Bádi Jánost sérülésével a kórházba szállították, ahol nem sokára meghalt.

Minimális faipari órabérek Pestkörnyéken. Az iparügyi miniszter által kinevezett minimális (legkisebb) béregyeztető bizottság az újpesti asztalosmunkások és munkaadók bevonásával véglegesen megállapította a minimális órabérek Pestkörnyékére. Eszerint az egy éven aluli gyakorlatlaltal bíró asztalosmunkások minimális órabére 36 fillér, az egyéven felüli gyakorlatlaltal bíró munkásoké, aszerint, hogy milyen minőségű munkát végeznek, 46—70 fillér között váltakozik, míg a munkásnők minimális órabére a munka minősége szerint 24—26 fillér.

Arany- és ezüstpénzek ára

1935 augusztus hó 26-án.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 38 fillér; kétkoronás 76 fillér; ötkoronás 2 pengő 16 fillér; régi egyforintos 1 pengő 7 fillér.

Aranypénzek. Tőzsdei jegyzése szünetel.

Színezüst kilogrammja: 100 pengő.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Csongrád vármegye területén milyen körtefajtákat ajánl a pomológiai bizottság? (D. F., Szegvár). — **Felelet:** Csongrád megyébe, általában az Alföldre különösen alkalmas körtefajták: Avranches-i jó Lujza (szeptemberben ér), árpával ér (július elején), Dr. Guyot Gyula (augusztus elején), Vilmoskörte (augusztus végén). Nagy szegfűkörte (június végén ér).

Kérdés: Megrágják-e a nyulak két-ránnal bekent fiatal gyümölcsfák törzsét? (K. I., Jászladány). — **Felelet:** A kátránnyal bekent fa elpusztul; ezért a náddal vagy újságpapírral való begyógyulást ajánljuk.

Kérdés: Mikor lehet lüzibiztosítást felmondani? (9232. sz. előfizető). — **Felelet:** Öt és fél év után a hatodik kitöltött évre.

Kérdés: 1. Lehet-e könyvből elsajátítani a német nyelvet és ha igen, milyen könyvből? 2. Mezőgazdasági eselédet lehet-e beírni az Országos Társadalombiztosító Intézetbe? (B. E., Hódmezővársárhely). — **Felelet:** 1. Attól függ, hogy milyen nyelvkészséggel rendelkezik az illető. Tanulási céljából ajánljuk a „Schidlof“-féle tankönyvet, amelynek ára 4 pengő, valamint 30 fillér portóköltőség. A könyv kapható kiadói hivatalunknál a fenti összegek előzetes beküldése mellett. 2. Nem lehet. Mezőgazdasági eselédet biztosítás céljából az Országos Gazdasági Munkáspénztárhoz kell bejelenteni. Címe: Budapest, V., Akadémia-utca 3. sz.

Kérdés: 1. Fülőző tanfolyamot nem végeztem és így dolgozhatom-e fülőző géppel, tekintve, hogy községünkben nincsen tejesarok? 2. Ha lehet, az iparengedélyt hol kell megszerezni? (N. J., Gy.). — **Felelet:** 1. Nem végezhet, csak abban az esetben, ha fülőzőtanfolyamot elvégzi. Ilyeneket a csermajori mezőgazdasági iskola igazgatósága tart. Címe: Csermajor, u. p. Vitnyéd. 2. Az iparengedélyt a fülőzabizottsági hivatal állítja ki a fülőzési tanfolyam eredményes elvégzéséről tanuskodó bizonyítvány alapján. Ha engedély megszerzése nélkül próbál fülőzni, úgy ipari kihágást követ el, amelyet súlyosan büntetnek.

Kérdés: Hol és mennyiért kaphatom meg Madách: „Az ember tragédiája“ című drámai költeményét? (S. Á., Alma-mellék). — **Felelet:** Kapható kiadói hivatalunkban, ára 3,20 pengő portóköltőséggel együtt. Megrendelés esetén kérjük a pénz előzetes beküldését.

Kérdés: 1. Mi okozza a szilva elbábsodását? 2. Lucernám minden évben szépen virágzik, de magot nem hoz, mi lehet ennek az oka? (B. I., Csongrád.)

— **Felelet:** 1. A szilva bábósodását a Taphrina Pruni nevű gomba okozza. Védekezés: A beteg terméseket, mielőtt rajtuk a hamvasodás (a spórák!) megjelennek, le kell szedni és megsemmisíteni. A fászkás szilvát viselő ágakat jócskán vissza kell vágni és el kell égetni. Hogy az itt-ott ajánlott permetezés — bordói lével vagy mézskénfőzettel — használna, az nagyon kétséges. 2. A lucerna kötésének akadályai szoktak lenni a talaj gyengesége, túlságos szárazság, a pöszmék hiánya, a lucernabimbó-legyek kártétele, stb. Csak az utóbbi esetben lehet valamit tenni, nevezetesen a kártevők megállítására a szükséges irtási mód gyakorlása. Küldjön egy kis kéve virágos lucernát szerkesztőségünkbe. Szívesen megvizsgáljuk.

Kérdés: Hogyan lehet a köleskoptató kőnek alját úgy megcsinálni, hogy a koptatás vagy hajtás közben a szem egészen maradjon? (K. P., Zádor). — **Felelet:** A koptató beállítására nézve csak a helyszínén tudna a szakértő tanácsot adni.

Kérdés: Szüleimtől örököltem egy darab földet. Ezt most el akarom adni és másikat akarok helyette venni. Hogyan eszközöljem az átírást, hogy abból kintinők az, hogy a földet az örökségből vettem, nehogy feleségem esetleges halála esetén a fiam a felét követelhesse? (— sz. előfizető). — **Felelet:** Az öröklött vagyon elveszti azt jellegét akkor, ha azt eladta és az ági örökösök csak a vételárból kell megfelelően kielégíteni. A leghelyesebben tessz, ha a vásárolt földet csak a saját nevére íratja. Akkor biztosítva van a gyermekel ellen. Ezt is azonban csak fenntartással közzölhetjük, mert a szükséztől leirt tényállás alapján kimerítő választ nem adhatunk.

Miért késnek az új cimszalagok a lapon?

Olvasóink többen azt panaszolják, hogy — jóllehet előfizetésüket megújították — a lap cimszalagja mégis a régi lejárati időt tünteti fel. Üzenjük egyrészt a levélíróknak, másrészt olvasótáborunk többi tagjának, hogy ezt a késedelmes mulasztást ne írják a kiadói hivatal munkájának rovására. Nem hanyagságról, vagy rendtelenségről van szó, hanem arról, hogy a cimszalagok legépelése, sokszorosítása, felvágása és végül a postai vonalak szerinti beosztása hosszabb időt vesz igénybe. De ami ennél még jobban késlelteti az új cimszalagok elkészítését: meg kell várunk, amíg bizonyos mennyiségű új cimszalaganyag összegyűl, mert kevés új cimszalag elkészítésénél az előállításához szükséges anyag tetemes része kárbaveszne és fölöslegesen szaporítaná a lap amugy is terhes költségeit.

*

Ez az oka a cimszalagok késedelmes kicserélésének. Olvasóink szíves, megértő elnézését kérjük miatta.

Kérdés: Az apai ingatlan hagyaték után hány százalék illetéket kell fizetni? A tárgyalás után ki kell-e azonnal a hagyatékátírási illetéket és a tárgyalási költséget fizetni? (D. F., Szegvár). — **Felelet:** Ha a hagyaték 50.000 pengő értéken alul van 1 százalékot, 100.000 pengőig 1½ százalékot kell fizetni. Ez a kulcs a hagyaték értékével emelkedik. Ha a tárgyalási illetéket nem fizetik ki, azt a hagyaték terhére be lehet kebelezni, ami azonban csak külön költséget jelent.

Kérdés: 1. Szőlőskertünkben csész-kunyhót szeretnék építeni. A kertbíró azt akarja, hogy mindenki egyforma arányban járuljon hozzá a költségekhez, tekintet nélkül a bírtok nagyságához. Jogos-e a követelése? 2. Ügyvédi költség fejében lehet-e ruhaneműt lefoglalni? (Egy békésmegyei előfizető). — **Felelet:** 1. A hegyközségek feladatuk teljesítéséhez szükséges költségek fedezése végett hegyközségi járulékot vehetnek ki. Ezekhez a költségekhez a hegyközség kötelekbe tartozó minden bírtokos, tekintet nélkül arra, hogy tényleg foglalkozik-e szőlőműveléssel vagy sem. Bírtokának nagysága arányában köteles hozzájárulni. Nem jogos tehát a kertbírónak az eljárása, hogy a költséget egyenlő arányban és nem arányosan megosztva követeli. 2. Ügyvédi költség fejében a legszükségesebb ruhadarabokon felül maradó ruhaneműt le lehet foglalni.

Kérdés: 1. Kétezer pengő kölcsönt vettem fel egy hitelszövetkezettől. A kamatokat eddig pontosan fizettem. Most az igazgató nem fogadja el a kamattérítést, csak akkor, ha a tőkéből is törlesztek egyidejűleg. Jogos-e ez a követelés? 2. A kölcsönt csak azzal a feltétellel adták meg, ha üzletrészt is jegyzek együtt. A kamatokat azonban nem fizetik. Megethetik-e ezt? (T. J., Szekmár). — **Felelet:** 1. Iria meg, hogy milyen feltételek mellett vette fel a kölcsönt, mikor volt annak a lejárata. 2. Iria meg, hogy gazdaadós-e, vagy védett bírtokos. A védett bírtokosnak a kamaton kívül a rendeletben megállapított törlesztési összeget is fizetnie kell.

Kérdés: 1. Sopronkövesd községben esemegezőlőt szándékozom telepíteni. Felveszi-e a városnyit a magyar szőlők az olasz és bolgár esemegezőlőkkel? 2. Erdemes-e áttérni a bolgár Afus-Ali esemegezőlőfajára? 3. Hol lehet azt megkapni? 4. Adnak-e támogatást az államtól ilyen telepítéshez? (O. A., Sopronkövesd). — **Felelet:** 1—4. A Bulgáriában híres Afus-Ali esemegezőlő hazánkban szépen díszlik, de csakis a partos szőlőterületek déli lejtőin, hová a nap a sorok közé tud sütni. Jó erőben lévő talaj is szükséges hozzá. Hosszabb metszést kíván. (4—5 szemes.) Olyan helyeken, hová a nap jól nem süthet bele, nem tud beérni Termesztésre érdemes, mivel értékes, jól szállítható, finom szőlő. Állami támogatást amerikai direkttermő szőlők kirtása esetén akkor adnak és annyiban, hogy ismertebb esemegezőlőfajokból ingyen adnak vesszőket olyan gazdáknak, kik kötelezettséget vállálnak direkttermő szőlőket esemegezőlőre átítani! Afus-Ali vesszőt ilyen akcióban nem szoktak adni. Ezek drágább vesszők. Beszerezhetők a csongrád megyei Bohn József-féle áll. ellenőrzött esemegezőlőmintatelepen.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Pápakovácsi. Katonai természetű kérdéseire a járási népdongozó bizottság ad felvilágosítást, forduljon tehát hozzájuk. — **O. F., Mátraszőlős:** Olvassa el „Pápakovácsi”-nak küldött üzenetünket. Nevezetesen eredete vall. — **N. M., Taktaharkány.** Szekeres László dr. főtájtár címe: Budapest, V., Báthory-u. 24. Megszólítása Nagyságos Főtájtár Ur. — **S. K., Tótkomlós.** Nem tudjuk, hogy milyen árut akar Németországból hozatni és azért a vám-tételt sem írhatjuk meg. Nem lehet dohányt vémentesen Németországból behozni, Steyr Austro Daimler—Puchmüvek Magyar Kereskedelmi Rt., címe: Budapest, VI., Lehel-u. 25. Árjegyzéket a kérdéses gyárak nem küldenek. — **Özv. p. H. Gy.-né, Puszlasomorja.** Ajánljuk a következő könyveket: Kankovszky: „Ökölvívás” 2.40, ugyancsak tőle „Boxolás” 5; Newcomb: „Népszerű csillagászat” 5; Németi: „Közművesmesterség” 4.80 pengő. A felsorolt könyvek kiadóhivatalunkban az ár és darabonkénti 20 fillér portóköltés előzetes beküldése mellett kaphatók. — **Frontharcos.** Leszerelési illeték nem jár Önnek. A hadsereg kötelékébe való tartozásáról, felvilágosítást kaphat attól az ezredtől, amelynek állományába tartozott. A „Frontharcos Szövetség” tagjai lehetnek azok, akik megkapták a Károly-csapatkeresztet és ezt az igazolványukkal igazolni tudják. A tiszteknél emléklap felmutatása a szükségesek. Villanyóra után a használati díjat akkor is fizetni kell, ha az áram ki van kapcsolva. Ha díjat nem akar fizetni, úgy az órát le kell szerelnie. — **B. J., Lotschen, Thüringen.** Kétszázötven céljaira erős, éles pozitív képre van szükségünk. Érdeklődésed várjuk megígértésként. Többi kérdéseire Tölgyes István dr. igazgató urtól kap választ. — **N. M., Taktaharkány.** A kért korai csemegeszőlő szakleírását ismeretű füzetet megküldöttük. A helyes szövegkezelést elsajátíthatja Pettenhoffer Sándor: Szőlőművelés című könyvéből. Ára 12.60 pengő portóköltéssel együtt, kiadóhivatalunkban kapható a pénz előzetes beküldése mellett. — **Ifj. G. P., Mezőkövesd.** Bár izzó hazafias érzés hevíti a sorokat, formailag tökéletlenek. A második tréfa jó. — **M. I., Lenti.** „Kisgazdastvéreim” című szövegalkalmatán közölni fogjuk. „A Falukutatás vezérfonala” című könyv ára 1 pengő, amelyhez 20 fillér portóköltés járul. Megrendelhető a Magyar Társaság Falukutató Intézetében (Budapest, IV., Szerb-utca 23. sz.). — **T. J., Makó.** Az illető szigorlaton Schandl és Reichenbach az általuk írt tankönyveket (Schandl: Állattenyésztés-tan öt kötetben; Reichenbach: Mezőgazdasági üzemtan) kérdik. Osztrovszky és Kerpely előadásairól jegyzetek készültek. Ezek ügyében forduljon az Eszterházy-u. 3. (Mezőgazdasági Épület) portáshoz, ki végzetten hallgatóktól vehet önnek jegyzeteket. Az árakat is tőle tudhatja meg. — **B. J., Érsekcsanak.** A versekből közlünk. A versek megzenésítése ügyében tessék Sz. E. urhoz fordulni (VI., Rózsa-u. 23.; „Napkelet” szerkesztősége.) — **Nem közölhető versek:** „Magyar panasz”; „Pályám előtt”; „Csokrot kötöttem”; „Majd amikor”; „Aggódás”; „Muszállis kis”; „Egy emlék”; „Dalszöveg”; „Naplemente után”; „Rozmaringuszál”; „Induló”; „Mégis pengetem”; „Magyarország feltámadására”.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, szeptember hó 1-én. Állat- és kirakodóvásár: Csépa, Fülöpszállás, Kisujszállás. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Mlke.

Hétfő, szeptember hó 2-án. Állat- és kirakodóvásár: Akasztó, Badaconyotnauj, Balassagyarmat, Bares, Bugyi, Celldömölk, Dees, Dédes, Dunaszekeső, Herczegszántó, Jászapáti, Kapuvár, Kiszvárd, Kőszeg, Nyiregyháza, Pécs, Sárvár, Sátorlajuhely, Szikszó, Szirák, Szolnok, Tompa, Villány. — **Állatvásár:** Emőd. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Balatonlelle, Csurgó, Igal, Kálmánca, Mór, Tüskevár, Zalaapáti. — **Lóvásár:** Sopron. — **Marha- és kirakodóvásár:** Szepetk. — **Marhavásár:** Nádasd.

Kedd, szeptember hó 3-án. Állat- és kirakodóvásár: Beled, Nagyfüged, Nagyhortobágy, Simontornya, Szentgál, Szirák, Szombathely. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Hőgyész, Nagykanizsa, Sásd, Zalaszentgrót.

Szerda, szeptember hó 4-én. Állat- és kirakodóvásár: Kálló, Simontornya, Szentlőrinc, Újmalomsok. — **Állatvásár:** Jánosház, Kállósején, Miskolc. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Bükk, Kaposvár, Marcali, Nagylengyel.

Csütörtök, szeptember hó 5-én. Állat- és kirakodóvásár: Csaroda, Enes, Ib-rány, Kálló, Onód, Pápateszér, Vízvár. — **Állatvásár:** Celldömölk, Putnok, Tiszafüred. — **Ló- és marhavásár:** Pacsa. — **Marha- és sertésvásár:** Onód.

Péntek, szeptember hó 6-án. Állat- és kirakodóvásár: Bánréve, Buj, Görgeteg, Gyula. — **Állatvásár:** Eger, Gyöngyös. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Kutas. — **Sertésvásár:** Aszód.

Szombat, szeptember hó 7-én. Állat- és kirakodóvásár: Cegléd, Gyula, Magyarmecse, Némethely. — **Állatvásár:** Kisujszállás.

TRÉFAK

Párbeszéd a Körös-parton

— Mi a foglakozása?
— Az apám szakmájában dolgozom.
— És mi az apja?
— *Munkanélküli.*

(Beküldte Schleicher József Gyuláról.)

A mai gyerek

Mancika franciául tanul. A mamája egy alkalommal megkérdezi tőle:

— Mancika, tudod-e már, hogy mit jelent franciául az ökör és a számár?

— Nem tudom — feleli Mancika — a gorombaságoknál még nem tartunk.

Tőzsdei megbízásokat

mindennemű értékpapírok, kötvények és záloglevelek vételére és eladására legelőnyösebben teljesít

BARNA BANK, Budapest, V. Nádor-u. 26.
Tőzsdével szemben,
Telefon: 213—16, 104—67.

Babona

Sanyika: Mondd, mama, ha valaki tükröt tör, nem jót jelent s hogy rossz előjel, igaz ez?

Mama: Ugyan, fiacskám, az csak babona, és különben is, miért kérdezted ezt?

Sanyika: Mert eltörtem a nagy toalettükröt! De most már nincs ok a félelemre, mert hisz te mondd, hogy babona.

(Beküldte Guba Pál Mezőkövesdről.)

Mai tanács

A sarki mészárosnak két fia van, akik közel vannak hozzá, hogy letesszik az érettségét. Szegény mészárosnak nagy gondja van, milyen pályára adja a gyermekeket. Az idősebbik szeretne mészáros lenni, de a fiatalabbik az orvosi pályára érez hajlamot. Elmegy az ügyvédjéhez, hogy tanácsot kérjen tőle. Az ügyvéd így válaszolt:

— Nagyon helyes. Az idősebbik legyen mészáros, a fiatalabbik legyen orvos.

— De miért?
— Mert így legalább lesz, aki a fiatalabbikat eltartja.

REJTVÉNYEK

1. Pontrejtvény.

. á . é . a . a . n . b . n . s
. a . e . e

(Beküldte Orosi Pál Ópályból.)

2. Pontrejtvény.

. o . o . a . a . u

(Beküldte Schleicher József Gyuláról.)

3. Szórejtvény.

Szük utca

ИЛІГІТІА

(Beküldte ifj. Józsa Lajos Tiszaderzsről)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 39-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 33-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Pontrejtvény: **István király.** 2. Szórejtvény: **Császárkörte.** 3. Szórejtvény: **Koravén.**

Megfejtették: Józsa Ernő, Bánki Horváth Sándor, Orosi Pál, Keceli Gazdakör, Günther Ferenc, Vámos Gyula, Máté-Tóth Gyula, Vargha Anna, Kovács Pál, Nagy Gábor, Vermes Gyula, Radnóti István, Czeisler József.

Jutalomkönyvet nyertek: **Gazdakör (Kecel)** és **Nagy Gábor (Debrecen).**

A 34-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BATHORY-U. 24.

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak augusztus hó 27-én.

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 77 kg-os 15.50—15.70, 78 kg-os 15.60—15.85, 79 kg-os 15.75—16, 80 kg-os 15.90—16.10, felsőtiszai 77 kg-os 15.05—15.20, 78 kg-os 15.20—15.35, 79 kg-os 15.35—15.50, 80 kg-os 15.45—15.60, duna-tiszai, fejrémegyel, dunántúli 77 kg-os 14.90—15.10, 78 kg-os 15.05—15.25, 79 kg-os 15.20—15.40, 80 kg-os 15.35—15.50. Pestvidéki *rozsa* 14.35—14.50, egyéb 14.50—14.75; *takarmanypipa*, elsőrendű 16.10—16.50, másodrendű 15.75—16; zab másodrendű 16.50—16.25; *tengeri* 14.60—14.75; *buzakorpa* 12.20—12.40; 8-as liszt 15—15.20 pengő métermázsánként.

Határvidéki. *Buza* októberre: 15.45—15.46, *Rozsa* októberre: 14.10—14.15. *Tengeri* szeptemberre: 15.54—14.56, 1936 májusra: 14.80—14.82 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Maulthor Ödön magtermelés és megkereskedelmi rt. heti jelentése*). *Bíborheremag.* Az elmúlt héten a piac változatlanul esendes volt és az árak tovább csökkentek. *Szöszösbükköny:* A belföldi árak emelkedtek. A készletek lepadtak. *Pannoniabükkönyből* a kínálat továbbra is igen csekély és a piacra kerülő tételek gyorsan találnak elhelyezést. *Viktória-borsó:* A kereslet csökkent, az árak némileg alább szálltak. *Express-borsó:* A helyzet ugyanolyan, mint Viktória-borsónál. *Lóheremag:* A terméskilátások sajnos, egybehangzóan igen kedvezőtlenek. *Lucernamag:* A kilátások ugyanúgy, mint a többi termelő országokban is, egyelőre kedvezőek, azonban, nagyon sok függ a további időjárástól. *Mák* iránt jelenleg nincs kereslet, ennek következtében ára csökkent. *A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos jegyzési nyersárúért, 100 kilónként, budapesti paritásban:* Kékmák ab állomás, új 79—80, Viktória-borsó 25—29 (sterilizált), bíborheremag 32—33, szöszösbükköny 60—62, repce 22.50—23 pengő métermázsánként.

Abraktakarmanypiac. Árpakorpa 13.25, borsóhéj 14, borsókorpa 14, buzakonkoly 13, buzakorpa 12.75, buzatakarmanyliszt 15.75, kókuszdiófogácsa 14.50, konkolydara 13.50, lenmagfogácsa 15, napraforgópogácsa 14.50, szárított répaszélet 13, repcefogácsa 11.25, rozskonkoly 13, rozskorpa 12.75, rozstakarmanyliszt 15, tőkmagfogácsa 16 pengő métermázsánként.

Takarmanypiac. Réti széna, másodrendű 7.80—9, harmadrendű 7—7.50, sarjuszéna 5, műbarszéna 8.50—9, lucernaszéna 10—12, zabosbükkönyszéna 8.80, takarmanyszalma (zab) 5, zabtakarmanys 6.80, lucerna és zabosbükköny keverék 10.70, alomszalma elsőrendű 4.50—5, zsugyszalma kévéként 0.35—40 fillér.

Vágómarhavásár. Tarka bika ára másodrendű 50 fillér kg-ként, élőszulyban.

Borjувásár. Elsőrendű 57—64, másodrendű 49—56, harmadrendű 42—48 fillér kg-ként, élőszulyban.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökör (tarka) és beállítani való tinó 40—44, elsőrendű belföldi jármosökör (fehér) 40—44, 1½ éves tinók 36—40, 1½ éves üszök 36—40, fiatal, friss fejűs tehén 55—65 fillér kg-ként, élőszulyban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg súlyig 40—45 fillér kg-ként gazdaságban, etetés után mázsálva, 3 kg súlylevonással.

Sertésvásár. Prima uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 95—97, prima szedett 88—95, silány 60—70 fillér kg-ként, élőszulyban.

Lóvásár. Csikó 23—220, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 200—440, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 170—300, öszvér 90, alárendelt minőségű ló 25—175, vágó ló 20—200 pengő darabonként.

Paprika. *Termelői árak Szegeden:* Csememe édesnemes paprika 1.85—2.05, édesnemes paprika 1.70—1.80, félédes paprika 1.40—1.50, elsőrendű paprika 1.10—1.20, másodrendű paprika 0.60—0.80, harmadrendű paprika 0.30—0.40 P kg-ként, csövespaprika 3—4 pengő füzérenként, *Kalocsán:* Csememe édesnemes paprika 2.10—2.30, édesnemes paprika 1.80—1.95, elsőrendű paprika 1.25—1.35, másodrendű paprika 0.60—0.80, harmadrendű paprika 0.25—0.30, füzéres csövespaprika 0.70—0.80 pengő kg-ként.

Cirowszakál, uradalmi takaré szalma átlagárban 43—46, kistermelői takaré szalma átlagárban 41—43, béllésszalma, átlagárban 30 pengő mm-ként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 32, lefőltözött tej 8, tejszín 240—200, tejfel 120—150 fillér literenként. Centrifugált vaj 280—320, tehéntúró 60—80, juhsajt 160—200, trapista 160—220, emmentáli 260—320 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Éltőbaromfi.* Tyúk 2—2.60, csirke, rántani való 0.70—1.20, sütni való 1.10—2, ruca 1.50—2 pengő darabonként. — *Leölt baromfi.* Tyúk 1.40—1.60, csirke 2.20—2.80, ruca, hizott 1.40—1.70, lud, hizott 1.30—1.60, libamáj 5—8 pengő kilogrammonként. *Teatojás* 8—9, főzőtojás és apró 6.5—7.8 fillér darabonként.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 1.60—1.80, sózott, kenyér 1.60—1.80, füstölt 1.80—2, háj 1.80—2, tepertő, zsíros 1.60—2.20, sertészsír, helybeli 1.76—1.88 pengő kilogrammonként.

Halpiac. Ponty élő, nagyság szerint 1.80—2, harsca 3.20—4 pengő kilogrammonként.

Vad és vadhus. Fogoly 0.60—1.40 pengő darabonként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes, nemes 3.20—4, félédes 2.80—3.60, rózsá 2.40—3.20, mák, kék 0.98—1.20, pergetett méz 1.20—1.50, háziszappan, szín 1—1.20, kö-

zónsés 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárga répa 4—6 (1 cs.), petrezselyem 6—10 (1 cs.), zeller 2—6 (1 drb.), kalarabé 2—8 (1 drb.), vörshagyma, makói 11—12, közönséges 8—10, fokhagyma 75—85, cékla 20—24, fejeskáposzta 26—52, savanyított káposzta 48—52, kelkáposzta 24—32, vörskáposzta 26—36, fejesaláta 6—12 (1 drb.), torma 50—80, burgonya, Gülü-baba 15—16, őszi rózsá 12—14, nyári rózsá 14—16, Ella 10—12, tömör csiperkegomba 120—200, székfűgomba 120—160, éti vargánya 160, zöldpaprika, apró hegyes 12—20, tölténi való, 12—24, tök, főző 6—10, paradicsom 10—16, zöldbab 28—40, uborka, savanyítani való 16—26, nagy, salátának 6—14, sóska 20—24, paraj tisztított 16—24, feketeterék 16—20 fillér kilogrammonként. Zöld tengeri csarabonként 4—10 fillér.

Gyümölcs. Alma 30—60, körte 36—64, szilva, besztecelt 40—48, szilva, nem magvaváló 24—36, ringló 30—40, görögdiñnye 8—16, sárgadiñnye 16—20, őszibarack 30—90, csememeszős 40—90, dióbél 440—480, mogyoróbél 340—480, héjazott mandula 400—520 fillér kilogrammonként.

Borpiac. A borpiacban az elmúlt héten semmi lényeges változás nem volt. Az eszések a terméskilátásokat országsszerte előnyösen befolyásolták. Alacsonyabb foku kistermelői borok ára 3—3.20 pengő hl-fokonként, uradalmaknál, ahol inkább csak magasabb foku borok vannak, a tömegborok ára ugyanazok.

Szész és szeszitalok. A szeszüzletben az árak változatlanok. A gyümölcspálinkázletben a gyér kínálat folytán szállár-dabb irányzat mellett az árak ismét drágultak. *Törkölypálinkát* 3.60—3.70, *seprőpálinkát* 3.60—3.70, *szilvóriumot* 4.60—4.70, *ó-kékárat* 5.20—5.30, *eperpálinkát* 4.60—4.70 pengőig jegyzik, 10.000 liter-fokonként. III. táblázat szerint, + 3% forgalmi adó.

Fapiac. A *fenyőfapiac*on a kereslet továbbra is lanyha. A *tűzfapiac*on a kereslet megélénkült. A száraz bükkhasáb 345, román áru 330—332, eserhasáb 320, gyertyánhasáb 325, akáchasáb 298—300 pengő vagononként budapesti paritásban. A *keményfapiac* forgalma meglehetősen élénk, a hántolásra alkalmas gömbfát, a furnír készítésére alkalmas diórönköt és a bográrfát különösen keresik.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára augusztus hó 27-én. Az első szám azt az összegzet jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1680—1710; dollár 336.90—340.90; kanadai dollár 330—340; holland forint 229.10—231.10; német márka 136—137.60; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Cseh-korona 14.75—14.35, szerb dinár 7.80—7.95; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 63.95—64.55; román leu 2.90—3.10; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1935. SZEPTEMBER 1—7.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap IX. 1

9.15: Hírek. 10—10.55: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból; prédikál Muraközy Gyula lelkész. 11—12.15: Egyházi ének és szentbeszéd az údvári templomból. A szentbeszédet Leopold Antal dr. esztergomi prelátus-kanonok mondja. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 13.40: „Rádiókrónika”. Elmondja Papp Jenő. 14: Hanglemezek. 15: 1. „A helyes szüretelés és az újbor kezelése”. Pálinskás Gyula előadása. 2. „Szükségtagarmányok”. Freytag Béla előadása. 15.50: Pertis Pali cigányzenekara. 16.30: „Keringő a kék Adrián.” Leidenfrost Gyula előadása. 17: Pethő Imréné énekel. 17.30: Közvetített Hódmezővásárhelyről az Országos Uszólét megnyitásáról. 18.15: Reisz-Angyal jazz. 18.55: „Hazafelé”. Kosztolányi Dezsőné elbeszélése. 19.25: Fenyves Lóránd Ervin hegedül. 20.15: Dajbukát Ilona és Bársony István előadóestje. 21.05: Veres Károly cigányzenekara. 22: Hírek stb. 22.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 00.05: Hírek.

Hétfő 2

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Anekdoták nagy férfiakról. (Felolvasás.) 10.45: „A nők elhelyezkedési lehetősége. (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangzó, stb. 12.05: Járóka Feri cigányzenekara. 13.40—14.20: Hajdu Mihály zongorázik. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diáktévéje. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Váci Gyula és Kósa György klarinét-zongora számai. 17.30: „Göcséj.” Pogány Kázmér előadása. 18: Güttenberg György jazz. 19: Kálvin 400 éves intéstitúciója.” Révész Imre dr. előadása. 19.30: Utry Anna magyar nótákat énekel, kíséri Veres Lajos cigányzenekara. 20.35: Két

költő: Radnóti Miklós és Vas István versekből olvasnak fel. 21.10: Hanglemezek. 22: Hírek, stb. 22.20: Berend Endre jazz. 23: Waldbauer-Kerpely vonósnygyes. 00.05: Hírek.

Kedd 3

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Az eishauseni rejtély”, Irta: Fazekas István. 10.45: „Az őszi kösztüm”. (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangzó, stb. 12.05: Tull III zongorázik. 12.30: Hírek. 12.45: Koncez Jolán énekel. 13.30: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Hanglemezek. 18: „Hogyan bánják a kereskedő a vevővel?” Orel Géza előadása. 18.30: Weidinger Ede szalonzenekara. 18.50: „A gyalogosok és az utca lár-mája”. Szöllösy Alfréd előadása. 20: Sain-Saens emlékhangverseny. 21.30: Hírek, stb. 21.50: Balogh Bandi cigányzenekara. 22.45: Havi szemle francia nyelven. 23: Eröss István szalon- és jazz-zenekara. 00.05: Hírek.

Szerda 4

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Hogy kapta az ántánt és a kisántant a nevét?” Irta dr. Kallós Ede. 10.45: Freisingeni Ottó egykoru leírása a XII. századi magyarokról. (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangzó, stb. 12.05: Hanglemezek. 13.30: Kalmár Rezső—Balázs László szalonötöse. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diáktévéje: „A görög hőskor asszonya”. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Egy magyarbarát angol diplomata”. Kovács Kálmán előadása. 17.30: Rácz Pali cigányzenekara. 18.30: „Budapest az ország gyomra”. Báró Malcomes Albert előadása. 19: Fehér Pál énekel. 19.35: „A Balaton sportihét”. Tormay Géza államtitkár előadása. 19.50: Vidám óra. Rendezi: Salamon Béla. 21: Thibaud Jacques hegedül. 21.35: Hírek. 21.45: A Mária Terézia 1.

honvédgyalogezred zenekara. 23.10:
Hanglemezek. 00.05: Hírek.

Csütörtök 5

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek.
10: Hírek. 10.20: „Barangolás Havai
szigetén.” (Felolvasás.) 10.45: „A meg-
hülésről.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzés.
12: Déli harangszó, stb. 12.05—12.35:
„Triumph” énekegyüttes. 12.40: Hírek.
13—14.30: Rendőrzenekar. 14.40: Hírek.
16.10: Péter Rózsa meséi. 16.45: Időjel-
zés, stb. 17: Közvetítés a mezőkövesdi
egészségvédelmi mintajárásból, Szent Ist-
ván községi egészségházából. 17.45: Ma-
gyar Gábor gondolkázik. 18.15: „A nő
hivatása a háztartásban.” Bánáti Baum
Mária előadása. 18.45: „Égy óra észak-
kon.” Zenés utinapló. Bánóczy Dezső
hanglemez-revüje. 19.45: Kosztolányi De-
zső beszél Arany „A nagyidai cigányok”
című művéről. 20.05: Budapesti Hang-
verseny Zenekar. 21.40: Hírek, stb. 22:
Veres Lajos cigányzenekara muzsikál,
Kalmár Pál énekel. 23.15: Kertész Mik-
lós jazz. 00.05: Hírek.

Péntek 6

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek.
10: Hírek. 10.20: Időszerű apróságok.
10.45: „Ifjúsági közlemények”. (Felolva-
sás.) 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harang-
szó, stb. 12.05: Németh Anna zongorá-
zik, Marjay Erzsébet énekel. 13.30: Ifj.
Suky Tóni cigányzenekara. 14.40: Hírek,
piaci árak. 16.10: A rádió diákfélőrája:
„Toricelli”. 16.45: Időjelzés, stb. 17:
Berend Endre jazz-zenekara. 17.30: Fe-
renczy Irma énekel. 18: „Apróságok
Gyulay Pálról”. Rubinyi Mózes előadása.
18.30: Sportközlemények. 18.45: A Mun-
kásdalosszövetség kombinált énekkará-
nak és a Magyarországi Könyvkötő
Munkások Szakegylete vegyeskarának
műsora. 19.45: „Bókgyűjteményemből”.
Kabdebo Irma előadása. 20.15: Schnei-
derhahn Wolfgang hegedül. 20.50: A
rádió külügyi negyedórája. 21.10: Hang-
lemezek. 22: Hírek, stb. 22.20: Pataky
Vilmos jazz. 23: Horváth Gyula cigány-
zenekara. 00.05: Hírek.

Szombat 7

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek.
10: Hírek. 10.20: Szini Gyula elbeszélé-

seiből. 10.45: A Szépművészeti Muzem
metszetyűjteményét ismerteti Balás Piri
László dr. 11.10: Vizjelzés. 12: Déli ha-
rangszó, stb. 12.05: Szmírnov Szergej ba-
lajjka-zenekara. 13.30: Hanglemezek.
14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: Harsányi
Gizi mesél. 16.45: Időjelzés, stb. 17:
„Mit üzen a rádió?” 17.30: Losonczi-
Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 18.30:
„Bucus Besnyőn.” A közvetítést vezeti
Koudela Géza dr. 19.15: Horváth Béla
cigányzenekara. 20: Plautus-vígjáték
mutató Rómában. „A kísértet.” Hely-
színi közvetítés Kr. e. 194. év április
9-én. A darabot fordította, a bevezetést
és a kísérőszöveget írta: Révay József
dr. A kísérőzenét összeállította Polgár
Tibor. Rendező: Németh Antal. 21.50:
Hírek, stb. 22.10: Országos Postászene-
kar. 23.20: Heilig József jazz. 00.05: Hí-
rek.

BUDAPEST II. 834.5 m

Vasárnap, IX. 1, 11.10—12.10: Hang-
lemezek. 12.35—13.30: Cigányzene. 15—
15.45: Hanglemezek. 16.55: Előadás.
17.25—17.55: Hárfa. 18—19.15: Szalon-
zene. 19.30: Versek. 20.10—20.45: Ének.
21.20: Hanglemezek. — **Hétfő, IX. 2,**
18.15: Előadás. 18.50—19.25: Hegedű.
19.35: Előadás. 20.30—21.05: Hangleme-
zek. — **Kedd, IX. 3, 18.55:** Mezőgazda-
sági félóra. 19.25—20: Ének. 20.10: Elő-
adás. 20.45—21.50: Cigányzene. 22.20—
23.20: Hanglemezek. — **Szerda, IX. 4,**
17.55: Előadás. 18.35—19.35: Hangleme-
zek. 19.40—20.20: Zongora. 20.50—22: Ci-
gányzene. — **Csütörtök, IX. 5, 18.20—**
18.45: Tárogató. 18.50: Előadás. 20—
20.35: Zongora. 20.40: Előadás. 21.30—
22.05: Hegedű. — **Péntek, IX. 6, 18.05**
—19: Hanglemezek. 19.05: Előadás.
19.20: Előadás. 19.50—20.15: Magyar
nóták zongorán. 20.50—22.10: Szalon-
zene. — **Szombat, IX. 7, 17.45:** Előadás.
18.25—19.10: Hanglemezek. 19.20: Mező-
gazdasági félóra. 19.55—20.30: Zongora,
ének. 21—21.55: Cigányzene.